

BinnenBand

jaargang 15 nr. 69 - oktober 2010

EEN BAND TUSSEN BINNENLANDS BESTUUR EN DE LOKALE BESTUREN

Vlaamse Regering
stroomlijnt regelgeving
lokale en provinciale
verkiezingen

Ruimtelijke Planning is...
veranderen!

Interne staatshervorming
in Vlaanderen op rails
gezet

Commissie efficiëntiewinst
stelt eindrapport voor

Vlaamse steden nemen
voortouw in duurzame
energie

Besturen van de
eredienst: wat kosten ze?

Het Europese
voorzitterschap en ABB

Het dagelijks
personeelsbeheer

Publiciteit op
gemeentelijke voertuigen

10/10

Besturen van de erediens: wat kosten ze?

De besturen van de erediens die niet over voldoende eigen inkomsten beschikken, doen een beroep op de gemeente- en provinciebesturen om hun tekorten bij te passen.

Lees verder op pagina 26

colofon

BinnenBand
tweemaandelijks uitgave van het
Agentschap voor Binnenlands Bestuur
Vlaamse overheid

bestemd voor o.m. de gemeentebesturen,
de intergemeentelijke verenigingen,
de gemeentebedrijven,
de provinciebesturen en de OCMW's

verantwoordelijke uitgever

Guido Decoster, administrateur-generaal
Boudewijnlaan 30 bus 70, 1000 Brussel

hoofredactie

Katie Heyse - 02 553 39 90

redactieraad

Kris Coupé, Janneke Cocle,
Jeroen Dejonckheere, Tom Doesselaere,
Chris Rollewagen, Lieve Raiglot,
Martine Tobback, Ann François
Veerle Van Vaerenbergh

lay-out

Sylvie Van de Waeter

coördinatie en eindredactie

afdeling Organisatie en Beheer

druk

Geers Offset, Gent

illustratie cover

Carolus Borromeuskerk Antwerpen

Afgiftekantoor Gent X

in dit nummer

- 3 Vlaamse Regering stroomlijnt regelgeving voor lokale en provinciale verkiezingen in ontwerpdecreet
- 8 Beleids- en BeheersCyclus
- 12 Interne staatshervorming in Vlaanderen op de rails gezet
- 17 Commissie Efficiëntiewinst voor de Lokale Besturen stelt eindrapport voor
- 19 Richtlijnig
- 20 Bevoegdheid gemeenten voor opvolging werking kerkfabrieken
- 26 Besturen van de erediens: wat kosten ze?
- 34 Het Europese voorzitterschap: de EU-ambitie van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur
- 37 Het dagelijks personeelsbeheer
- 39 Publiciteit op gemeentelijke voertuigen
- 42 Vernieuwde binnenland.vlaanderen.be
- 43 Lokale profielschetsen online
- 44 Ruimtelijke Planning is... veranderen!
- 48 Vlaamse steden nemen voortouw in duurzame energie
- 50 Internationale brochure van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur
- 50 Tot slot

Vlaamse Regering stroomlijnt regelgeving voor lokale en provinciale verkiezingen in ontwerpdecreet

De volgende lokale en provinciale verkiezingen hebben plaats op 14 oktober 2012, maar de voorbereiding werd al een tijd geleden opgestart. Het is immers essentieel dat er tijdig duidelijkheid is over het kader waarin de verkiezingen zullen verlopen. Op 16 juli 2010 heeft de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring verleend aan een ontwerp van decreet dat de organisatie regelt van deze verkiezingen. Een wijziging van de kieswetgeving is niet alleen juridisch noodzakelijk, maar ook ten eerste wenselijk. Als het decreet wordt aangenomen zijn alle regels voor de organisatie van de lokale en de provinciale verkiezingen op een logische wijze in één decreet gebundeld. Momenteel loopt de adviesprocedure bij de Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken (Vlabest) en vervolgens bij de Raad van State. Na dien gaat het ontwerp voor behandeling naar het Vlaams Parlement.

Beleidscontext

14 oktober 2012 staat bij alle lokale en provinciale besturen met stip genoteerd in de agenda. Wij verkiezen dan nieuwe gemeenteraden, provincieraden en in Antwerpen ook districtsraden. In de zes Vlaamse randgemeenten en in Voeren worden daarnaast ook de OCMW-raden rechtstreeks verkozen. Sedert de Lambertakkoorden (2001) zijn de gewesten bevoegd voor de organisatie van de lokale en provinciale verkiezingen. De Vlaamse overheid organiseerde die voor het eerst in oktober 2006.

Tijdens de vorige bestuursperiode werd vooral werk gemaakt van een Vlaamse organieke regelgeving op de lokale en de provinciale besturen (Gemeentedecreet, Provinciedecreet, OCMW-decreet). De verkiezingen in 2006 werden nog georganiseerd op basis van regels die verspreid zijn in verschillende federale wetten, waaraan het Vlaams Parlement voor de verkiezingen van 2006 partiële

wijzigingen heeft aangebracht. Die situatie is ondoorzichtig. Er is in de eerste plaats nood aan een geïntegreerde Vlaamse kieswetgeving, waarin de toepasselijke regelgeving voor de lokale en de provinciale verkiezingen op een overzichtelijke en samenhangende wijze wordt gebundeld.

Met het ontwerp van decreet dat de Vlaamse Regering op 16 juli 2010 principieel goedkeurde, geeft zij uitvoering aan de bevoegdheden van de Vlaamse overheid op het vlak van de regelgeving voor de lokale en de provinciale verkiezingen. Dat moet zonder veel tijdverlies worden afgerond: vanuit democratisch oogpunt is het essentieel dat er tijdig duidelijkheid is over de verschillende aspecten van de verkiezingsorganisatie, zowel juridisch als technisch. Na het tot stand komen van het decreet is nog een reeks uitvoeringsbesluiten nodig, onderrichtingen en formulieren. Ook het informeren van de belanghebbenden moet tijdig gebeuren. Daarom is het nodig dat het

Vlaams Parlement dit najaar zo spoedig mogelijk het ontwerp van decreet in behandeling kan nemen.

Dat is ook zo opgenomen in het regeerakkoord en de beleidsnota van minister Bourgeois.

Wijziging kieswetgeving noodzakelijk

Ook louter juridisch is het noodzakelijk om de kieswetgeving, zoals toegepast in 2006, te wijzigen. In een arrest van 5 december 2007 heeft het Grondwettelijk Hof geoordeeld dat voor de provincieraadsverkiezingen, districten waar er slechts twee of drie mandaten te verdelen zijn, niet stroken met het stelsel van de evenredige vertegenwoordiging. Per district moeten er dus minimaal vier raadsleden verkozen worden.

In uitvoering van dit arrest is de Vlaamse decreetgever verplicht om de indeling

van de districten bij de organisatie van de provincieraadsverkiezingen te wijzigen.

Het Vlaams regeerakkoord schetst de krijtlijnen van deze wijziging:

- het aantal provincieraadsleden wordt verminderd tot maximaal 72 raadsleden in provincies met meer dan één miljoen inwoners en tot maximaal 63 raadsleden in provincies met minder dan één miljoen inwoners;
- de apparenteringsregels voor de provincieraadsverkiezingen zullen toegepast worden op basis van de senatoriale kiesomschrijvingen;
- er wordt een kiesdrempel vastgelegd van vijf procent berekend op provinciaal niveau;
- voor de kiesdistricten voor de provincieraadsverkiezingen zijn er per district minstens 6 raadsleden te kiezen.

In overleg met de minister, bevoegd voor gelijke kansen, wordt de rits bij de eerste twee plaatsen op de lijsten voor de lokale verkiezingen ingevoerd. In verband met deze problematiek stellen wij vast dat de huidige indeling in districten ook bijzonder uiteenlopend is inzake grootte, bevolkingsaantallen en samenstelling. Momenteel zijn er in 9 van de 32 kiesdistricten minder dan 5 vertegenwoordigers te kiezen.

Blijvende anomalieën door een onvolkomen staatshervorming

Ook als dit ontwerpdecreet wordt aangenomen, blijven er met betrekking tot de organisatie van de lokale verkiezingen nog een aantal juridische anomalieën ten gevolge van een onvolkomen bevoegdheidsoverdracht naar de gewesten:

- Niet-Belgen kunnen wel deelnemen aan de gemeenteraadsverkiezingen en de districtsraadsverkiezingen, maar niet aan de verkiezing van de

OCMW-raad in de zes Vlaamse randgemeenten en Voeren. Zij kunnen evenmin hun stem uitbrengen voor de verkiezingen van de provincieraad.

- Reeds voor de verkiezingen van 2006 besliste het Vlaams Parlement tot een verplichte pariteit tussen mannelijke en vrouwelijke kandidaten op de lijsten voor de provincieraads-, gemeenteraads- en districtsraadsverkiezingen. Ten gevolge van de federaal gebleven regelgeving geldt die pariteit evenwel niet voor de rechtstreekse verkiezingen van de OCMW-raden in de zes Vlaamse randgemeenten en Voeren.
- Ook de bepaling dat de schepencolleges, de OCMW-raden en de vaste bureaus van de OCMW's moeten bestaan uit personen van verschillend geslacht geldt niet voor de vermelde 7 gemeenten.

De rechtstreekse verkiezingen in de zes Vlaamse randgemeenten en Voeren worden georganiseerd volgens federale regels die de gewesten niet kunnen wijzigen. Daardoor bestaan er een aantal technische anomalieën die een eenvoudige verkiezingsorganisatie in alle Vlaamse gemeenten bemoeilijken: de paritaire samenstelling van de lijsten, het devolutief effect van de lijststem, de integratie van de akte van bewilliging in de voordrachtsakte, het verkiezingscontentieux, zouden uniform moeten gelden in alle gemeenten van het Vlaams Gewest.

Het wegwerken van deze anomalieën vraagt echter beslissingen op het federaal niveau.

Met potlood en papier of digitaal stemmen?

In Vlaanderen stemmen momenteel 143 van de 308 gemeenten of 49% van de kiezers met de stemcomputer. Vlaanderen kent hiermee een veel sterkere graad

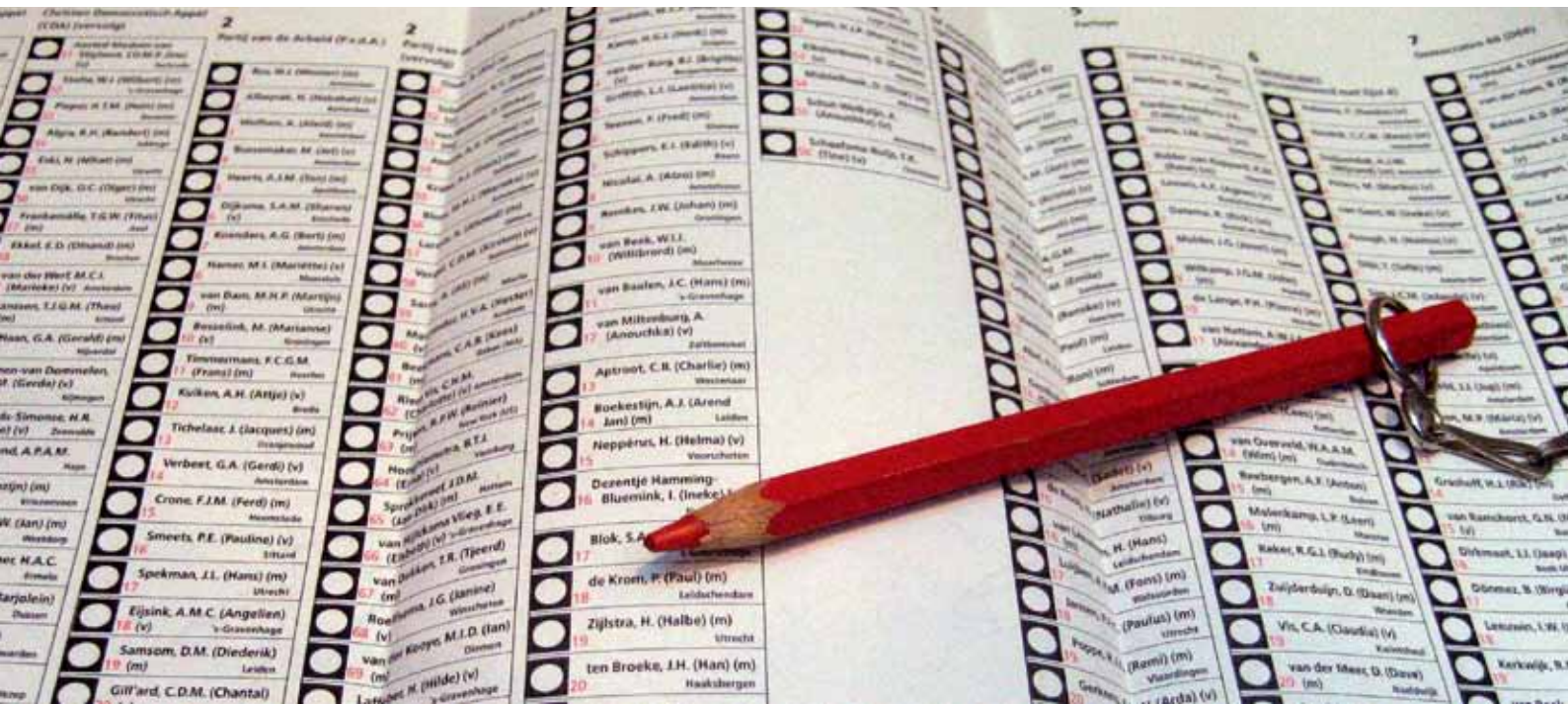
van automatisering dan Wallonië waar slechts 39 gemeenten op 262 of 20,2% van de kiezers elektronisch stemmen. In elk van de 19 Brusselse gemeenten verlopen de stemverrichtingen volledig geautomatiseerd.

De stemapparatuur is verouderd. De voorziene levensduur van de huidige stemapparatuur die geleverd is in 1993 en 1999 is ondertussen overschreden en de apparatuur is volledig afgeschreven. De apparatuur is nog maar moeilijk te onderhouden. Sommige onderdelen, zoals de voor dit systeem noodzakelijke beeldbuischermen en lichtpennen worden niet meer geproduceerd. Ook diskettes zijn nauwelijks nog in de noodzakelijke hoeveelheid leverbaar. De toegepaste technologie en programmeertalen zijn eveneens verouderd. De primitieve hardware beperkt de beveiligingsmogelijkheden.

Voor toekomstige verkiezingen zijn er drie mogelijkheden:

- een volledig nieuw digitaal stelsysteem ontwikkelen;
- terugkeren naar een stemming met potlood en papier;
- de oude stemapparatuur in de mate van het mogelijke blijven gebruiken.

Op 28 februari 2003 en op 7 maart 2008 nam de Vlaamse Regering principebeslissingen om in de toekomst over te gaan tot een veralgemening van het geautomatiseerd stemmen in alle Vlaamse gemeenten. In uitvoering van een samenwerkingsakkoord met de federale regering loopt een overheidsopdracht om het stelsysteem eventueel te vernieuwen. Die opdracht loopt momenteel ten einde. Op basis daarvan moeten zowel de Vlaamse als de federale regering een beslissing nemen over het al dan niet verder zetten van geautomatiseerde verkiezingen. De verschillende verkiezingen in het land moeten immers gebeuren met hetzelfde type stemcomputer. Een

verschillende werkwijze zou bijzonder verwarrend zijn voor de kiezers en bovendien budgettair onverantwoord. Bij de beoordeling zal rekening gehouden worden met het aanbod zoals dat blijkt uit de ingediende offertes, de evaluatie van de technische haalbaarheid van de voorgestelde nieuwe systemen en de kostprijs.

In geval van een positieve beslissing over het geautomatiseerd stemmen zal de Vlaamse overheid de aankoop van de stemapparatuur volledig ten laste nemen, na affrek van de tussenkomst van de federale overheid. De gemeenten zullen verantwoordelijk zijn voor het zorgvuldig bewaren van de apparatuur en het periodiek onderhoud ter gelegenheid van de verschillende verkiezingen. Ook de eventuele herstelling en vervanging in geval van defecten vallen ten laste van de gemeenten.

Het ontwerpdecreet dat de Vlaamse Regering op 16 juli 2010 goedkeurde houdt nog geen rekening met de mogelijkheid om digitaal te stemmen. Bij een vernieu-

wing van de digitale stemsystemen moet later nog een aanvullend decreet genomen worden, ter vervanging van de huidige wet van 1993, die in afwachting daarvan niet opgeheven wordt.

Rekening houdend met de duur en de complexiteit van het proces om digitale verkiezingen mogelijk te maken is een strakke timing nodig. Ook de besturen moeten tijdig weten op welke wijze de lokale verkiezingen gehouden zullen worden.

Principes bij de opbouw van het ontwerp van kiesdecreet

Drie belangrijke aandachtspunten stonden voorop bij het ontwerpen van het decreet:

- Een logische opbouw: de Vlaamse Regering opteerde voor een chrono-

logische indeling van het verkiezingsproces in drie grote titels: de bepalingen die betrekking hebben op de periode vóór de verkiezingsdag, de verkiezingsdag zelf en de periode na de verkiezingsdag.

- Consequent gebruik van terminologie: om bijvoorbeeld een onderscheid te maken tussen de districten voor de provincieraadsverkiezingen en de districten in Antwerpen worden consequent de termen "provinciedistrict" en "stadsdistrict" gebruikt. Een ander voorbeeld: het woord "stembureau" wordt enkel nog gebruikt voor het orgaan. "Stemlokaal" wordt gebruikt om de plaats aan te duiden. Hetzelfde geldt voor het woord "telbureau" dat in de plaats komt van het vroeger gebruikte "stemopnemingsbureau".
- Vereenvoudiging door afstemming: de Vlaamse Regering heeft de regels voor verschillende verkiezingen in één decreet samengebracht. De organisatie is zoveel als mogelijk identiek. De gemeenteraadsverkiezingen vormen steeds de basis van de regelgeving.

De regeling van de provincieraadsverkiezingen en de stadsdistrictsraadsverkiezingen wordt daarop geënt.

Die gelijke regels zorgen ook voor vereenvoudiging en meer transparantie in het hele verkiezingsproces. Ook de omvang van de regelgeving wordt zodoende beperkt.

Belangrijkste inhoudelijke wijzigingen

De verkiezingsorganisatie wordt op een aantal punten inhoudelijk gewijzigd ten opzichte van de regeling die van toepassing was in 2006. Een overzicht van de belangrijkste wijzigingen:

Aantal te verkiezen raadsleden

Conform het regeerakkoord wordt het aantal te verkiezen provincieraadsleden verminderd tot 63 in de provincie Limburg (minder dan één miljoen inwoners) en tot 72 in de overige provincies (meer dan één miljoen inwoners).

De grenzen van de provinciedistricten worden hertekend zodat er per kieskring minstens zes provincieraadsleden worden verkozen. De lijst van de provinciedistricten wordt als bijlage bij het kiesdecreet gevoegd.

Het aantal te verkiezen raadsleden wordt volgens de huidige regeling uiterlijk op 1 juni van het verkiezingsjaar (2012) vastgesteld op basis van de bevolkingscijfers. De Vlaamse Regering opteert ervoor om het jaar voorafgaand aan de verkiezingen als referentiejaar te gebruiken. Zo wordt het risico verkleind dat de cijfers niet tijdig voorhanden zijn en er bijgevolg lang onduidelijkheid kan bestaan over het aantal te verkiezen mandaten.

Kiesvoorwaarden, kiezerslijst, indeling stemafdelingen

De kiesvoorwaarden werden inhoudelijk niet gewijzigd. Wel komt er een aanpassing van de wijze waarop de kiezerslijst wordt bekendgemaakt en wie er een afschrift van kan ontvangen. De regel is dat de kiezerslijst voortaan in digitale vorm ter beschikking wordt gesteld aan de indieners van de kandidatenlijsten en aan de kandidaten, indien zij hierom verzoeken. Op uitdrukkelijk verzoek kan nog een papieren versie worden afgeleverd.

De kiezerslijst werd vroeger bezorgd aan de provinciegouverneur om de lijst te verdelen in stemafdelingen. In 2012 zal het college van burgemeester en schepenen de indeling in stemafdelingen maken en het resultaat ervan bezorgen aan de provinciegouverneur. De grootte van de stemafdelingen blijft hetzelfde (minstens 150 en maximum 800). Het college wijst voor elke stemafdeling het stemlokaal aan waar de kiezers hun stem moeten uitbrengen. Omdat niet langer de provinciegouverneur, maar het college de stemafdelingen indeelt, is er dus geen doorlopende nummering meer van de stemafdelingen per kanton. Elke gemeente kent elke stemafdeling een naam toe, die bestaat uit de naam van de gemeente en een volgnummer.

Samenstelling van de hoofdbureaus

Het gemeentelijk hoofdbureau, het stadsdistrictshoofdbureau, het kantonhoofdbureau, het provinciedistrictshoofdbureau en het provinciaal hoofdbureau kennen dezelfde samenstelling: een voorzitter, eventueel een plaatsvervangende voorzitter, vier bijzitters, vier plaatsvervangende bijzitters en een secretaris.

Het provinciaal hoofdbureau is een nieuw orgaan. Het arrondissementshoofdbureau wordt afgeschaft. Het provinciaal

hoofdbureau heeft als taak op de verkiezingsdag de kiesdrempel te bepalen, de apparentering uit te voeren, de zetels voor de provincieraad te verdelen en de verkozenen en hun opvolgers aan te duiden.

Op de dag van de verkiezing is er voor iedere verkiezing slechts één hoofdbureau actief: het gemeentelijk hoofdbureau, het stadsdistrictshoofdbureau (Antwerpen) en het provinciaal hoofdbureau.

Samenstelling van stembureaus en telbureaus

Zoals voorheen worden de stembureaus ingericht op het gemeentelijke niveau, met uitzondering van de stad Antwerpen waar de stembureaus worden ingericht op het niveau van de stadsdistricten.

Een van de belangrijkste organisatorische vernieuwingen is dat ook de telbureaus voor de provincieraadsverkiezingen op het gemeentelijk niveau worden ingericht. Het is een belangrijke logistieke vereenvoudiging dat deze stemmen niet meer op het niveau van het kanton worden geteld. De stembussen voor de provincieraadsverkiezingen moeten niet meer overgebracht worden naar de kantonhoofdplaats en ook de stemmen van de provincieraadsverkiezingen worden vanuit de gemeente doorgestuurd naar het provinciaal hoofdbureau.

Indienen kandidatenlijsten

De huidige regelgeving bepaalt dat de vrouwelijke kandidaat die gehuwd of weduwe is haar naam mag laten voorafgaan door de achternaam van haar echtgenoot of overleden echtgenoot. Om discriminaties op te heffen, mogen voortaan ook mannelijke kandidaten hun achternaam laten volgen door die van hun echtgenote of overleden echtgenote. Deze nieuwe regelgeving zorgt er ver-

der voor dat wettelijk samenwonenden en holebi's niet worden gediscrimineerd. Deze regeling geldt als een overgangsregeling. Vanaf 1 januari 2018 mogen de kandidaten enkel hun eigen achternaam gebruiken.

Zoals bepaald in het regeerakkoord, werd ook het "rits-systeem" ingeschreven voor de eerste twee kandidaten op de lijsten: die mogen niet van hetzelfde geslacht zijn. De partiteit inzake het aantal mannen en vrouwen op eenzelfde lijst, blijft behouden.

Installatie van de stembureaus

De installatie gebeurt ten laatste om 7.30 uur om het bureau toe te laten zich te organiseren. Het bureau sluit een uur tijd vroeger dan voorheen: de stemming wordt afgesloten om 13 uur. Bij de vorige lokale verkiezingen van 2006 werd het einduur bepaald op 14 uur omdat men de impact niet kon inschatten van de uitbreiding van het stemrecht voor de gemeente- en stadsdistrictsraadsverkiezingen naar de niet-Belgen. De praktijk heeft uitgewezen dat het niet nodig was om de stembureaus langer dan 13u open te houden.

Telling

Ook het tellen van de stemmen begint een uur vroeger (14u in plaats van 15u).

Alle stemmen worden geteld op het niveau van de kleinste kieskring. Dit is op het gemeentelijk niveau, behalve voor Antwerpen waar dit gebeurt op het niveau van het stadsdistrict.

Van zodra een telbureau over de stembiljetten van één stembureau beschikt mag het telbureau beginnen tellen. Het is niet langer nodig alle stemmen af te wachten en deze te mengen. Na de telling bezorgt

de voorzitter de resultaten aan het betreffende hoofdbureau.

Toewijzing van de zetels

De belangrijkste wijziging is de invoering van een kiesdrempel bij de provincieraadsverkiezingen, bepaald op 5% van het totaal aantal geldig uitgebrachte stemmen. Het provinciaal hoofdbureau stelt vast welke lijsten de kiesdrempel in het provinciedistrict hebben behaald en dus worden toegelaten tot de rechtstreekse zetelverdeling.

Om tot de aanvullende zetelverdeling (apparentering) te worden toegelaten moet een lijstengroep minstens 5% van het totaal aantal uitgebrachte stemmen in de provincie hebben behaald. Het provinciaal hoofdbureau voert de aanvullende zetelverdeling uit, verdeelt de zetels en duidt de verkozenen en de opvolgers aan. Het provinciaal hoofdbureau neemt zo de taken die voorheen werden uitgevoerd door het provinciedistrictshoofdbureau en het arrondissementshoofdbureau over.

De verkiezingsbetwistingen

Zoals voorheen is er in iedere provincie een Raad voor Verkiezingsbetwistingen die uitspraak doet over de bezwaren. De raad bestaat uit een voorzitter, twee raadsleden en drie plaatsvervangende raadsleden. De zittingsperiode bedraagt zes jaar en gaat in op 1 maart van het verkiezingsjaar. Die periode is hernieuwbaar. Tot 1 maart 2012 treedt de raad op in zijn oude samenstelling. De selectieprocedure werd gewijzigd met het oog op een grotere waarborg inzake onafhankelijkheid en deskundigheid van de leden.

De procedure voor de behandeling van de bezwaren blijft behouden. Wel wordt de termijn voor de indiening van de bezwaren met betrekking tot de verkie-

zingen ingekort van veertig naar dertig dagen. De behandelingstermijn voor de bezwaren wordt daarentegen uitgebreid van dertig naar veertig dagen. Zo blijft de totale termijn gelijk.

De beroepsprocedure bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen blijft ongewijzigd. De Raad van State behandelt de beroepen met volle rechtsmacht.

Kosten

De verdeling van de kosten voor de verkiezingen wordt gewijzigd. Het ontwerp bepaalt dat de presentiegelden en de reiskosten van de leden van de kiesbureaus, de reiskosten van de kiezers en de verzekeringspremies voortaan ten laste vallen van de provincies. Voorheen werden die kosten elk voor de helft gedragen door de gemeenten en de provincies. De gemeenten blijven verantwoordelijk voor alle andere kosten van de lokale organisatie zoals de inrichting van de lokalen, stembussen, schotten, omslagen, potloden.

De Vlaamse overheid staat verder in voor de uitgaven voor het papier van de stembiljetten. Zij draagt ook de kosten voor het verwerken van de uitslagen, waaronder ook de ICT en levert de technische bijstand op de dag van de verkiezing.

Meer informatie

www.binnenland.vlaanderen.be/verkiezingen

Beleids- en BeheersCyclus

Het agentschap ondersteunt de besturen bij implementatie nieuwe regelgeving

De Vlaamse Regering heeft op 25 juni 2010 het besluit betreffende de beleids- en beheerscyclus van de gemeenten, de provincies en de OCMW's definitief goedgekeurd. Dit besluit zal in principe van toepassing zijn op alle besturen vanaf 1 januari 2014. Twintig besturen, twaalf gemeenten en acht OCMW's, zullen echter al vanaf het financiële boekjaar 2011 de nieuwe regelgeving toepassen. Om de besturen adequaat te kunnen ondersteunen, heeft het Agentschap voor Binnenlands Bestuur een uitgebreid implementatie- en vormingstraject voorbereid.

Het besluit over de beleids- en beheerscyclus: meer dan een nieuwe boekhouding

Het besluit over de beleids- en beheerscyclus komt er in uitvoering van titel IV, planning en financieel beheer, van het Gemeente-, Provincie- en OCMW-decreet. Het bepaalt de inhoud van de beleidsrapporten (het meerjarenplan, het budget en de jaarrekening) en de regels voor de boekhouding. Niet alleen de financiële aspecten van de beleidsvoering zijn er dus in opgenomen, maar ook de regels voor de inhoudelijke planning (beleidsdoelstellingen, actieplannen, acties...), uitvoering en evaluatie worden erin vastgelegd. De te hanteren modellen van de beleidsrapporten en hun toelichting, evenals de rekeningstelsels zullen vervat zitten in een ministerieel besluit¹.

De nieuwe regels gelden voor de 308 Vlaamse gemeenten, de 308 Vlaamse OCMW's en de vijf provincies. Daarnaast zullen ook de autonome gemeente- en provinciebedrijven (althans gedeeltelijk) en de districten in de stad Antwerpen deze moeten toepassen.

Twintig pioniers

De besluiten treden in principe in werking op 1 januari 2014. De lokale besturen en provincies moeten immers volgens de organieke decreten in de loop van 2013 hun nieuw meerjarenplan voor de periode 2014-2019 opstellen. Door de besluiten op 1 januari 2014 in werking te laten treden, kunnen de nieuwe meerjarenplannen dus allemaal volgens de nieuwe regels worden opgesteld.

In uitvoering van de organieke decreten en van het besluit van de Vlaamse Regering beschikt de minister bevoegd voor binnenlands bestuur echter ook over de mogelijkheid om voor welbepaalde besturen een andere datum van inwerkingtreding vast te stellen als hun raden daarmee instemmen. Op deze manier heeft de regelgever de mogelijkheid gecreëerd om de implementatieperiode te spreiden, wat toelaat te leren uit de ervaringen van de pioniers. Zo kunnen immers in de volgende jaren de andere besturen beter worden ondersteund.

Op 12 mei 2010 heeft minister Bourgeois een oproep gedaan naar kandidaten om de nieuwe regelgeving al vanaf het financiële boekjaar 2011 in te voeren. Uit de vijfenveertig geïnteresseerde besturen

heeft de minister er twintig geselecteerd: twaalf gemeenten en acht OCMW's. Daarbij werd er gestreefd naar een geografische spreiding en een evenwichtige verdeling over: de gemeenten en OCMW's, de diverse grootteklassen en de verschillende softwarehuizen. Om de samenwerking tussen de gemeenten en hun OCMW te bevorderen, werd daarenboven de voorkeur gegeven aan deze besturen waar de gemeente en haar OCMW samen de nieuwe regelgeving willen invoeren. Deze criteria leidden tot de volgende selectie:

bestuur	gemeente	OCMW
Aalst	x	
Antwerpen	x	x
Boutersem		x
De Pinte	x	x
Dilbeek	x	x
Geel	x	
Hemiksem	x	
Mol	x	

¹ Meer toelichting over de inhoud van deze uitvoeringsbesluiten kunt u lezen in het BinnenBand-artikel 'Vlaamse Regering bespreekt uitvoeringsbesluiten beleids- en beheerscyclus' van april 2010.

bestuur	gemeente	OCMW
Oostrozebeke	x	
Opwijk		x
Overpelt	x	x
Poperinge	x	
Vilvoorde	x	
Zoersel	x	x
Zwevegem		x

De minister heeft het voornemen om ook voor de financiële boekjaren 2012 en 2013 geïnteresseerde besturen de mogelijkheid te geven om vervoegd te starten met de nieuwe regelgeving. Alle besturen zullen hierover tijdig een oproep ontvangen.

Ondersteuning door het Agentschap voor Binnenlands Bestuur

De invoering van de beleids- en beheerscyclus is de komende jaren wellicht een van de belangrijkste uitdagingen voor de lokale besturen en provincies. Daarom hecht het Agentschap voor Binnenlands Bestuur veel belang aan de sensibilisering en de opleiding van alle betrokkenen (lokale mandatarissen, het topmanagement, de uitvoerende personeelsleden van de lokale besturen en de Vlaamse ambtenaren betrokken bij het lokale beleid).

Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur heeft voor de invoering van de beleids- en beheerscyclus een volledig implementatie- en vormingstraject uitgebouwd zodat het de besturen optimaal kan coachen en ondersteunen. Hierbij een overzicht van de voorziene ondersteuningsmaatregelen.

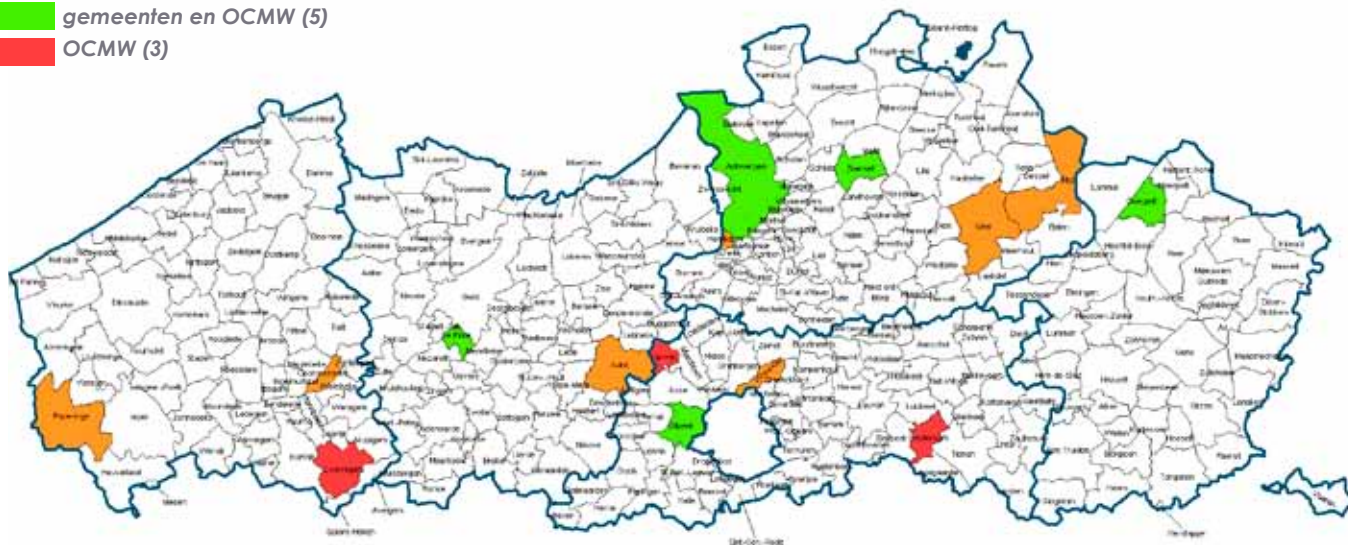
Introductiedagen

Voor elke groep besturen die starten met de nieuwe regeling zullen er een of meerdere introductiedagen georganiseerd worden. Deze introductiedagen zullen zo mogelijk plaats hebben op het moment dat de besturen best starten met hun voorbereiding van de implementatie. Hierbij zal aan de besturen onder meer een model van draaiboek voor de implementatie voorgesteld worden. Dit draaiboek moet de basis vormen voor een plan van aanpak dat elk bestuur binnen haar organisatie zelf moet uitwerken. De implementatie heeft immers gevolgen voor de hele organisatie en niet enkel voor de financiële dienst. De besturen pakken deze verandering daarom best projectmatig aan.

De introductiesessie voor de starters 2011 vond plaats op 29 juni 2010 in het Boudewijngebouw in Brussel.

starters beleids- en beheerscyclus in 2011

- gemeente (7)
- gemeenten en OCMW (5)
- OCMW (3)

Website

Op de vernieuwde website van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur is een aparte sectie voorbehouden voor informatie over de beleids- en beheerscyclus: <http://binnenland.vlaanderen.be/bbc>.

Hierop zijn volgende rubrieken terug te vinden:

- actualiteiten, helpdesk en contactgegevens
- regelgeving
- FAQ's
- informatie over de implementatie
- vorming: workshops, cursussen en vormingskalender
- ondersteunend materiaal, zoals een groot aantal boekhoudfiches
- publicaties en presentaties

Helpdesk

De lokale besturen en provincies kunnen met al hun vragen omtrent de beleids- en beheerscyclus terecht bij de helpdesk van het agentschap.

De vragen worden bij voorkeur gesteld via e-mail. Hiervoor werd een speciaal e-mailadres aangemaakt: bbcgp@vlaanderen.be.

Voor dringende zaken kunnen de besturen evenwel ook telefonisch contact opnemen met de provinciale afdelingen van het agentschap:

- voor de provincie Antwerpen met Geert Mertens (03-240.58.14)
- voor de provincie Limburg met Yolanda Van Sweevelt (011-29.96.60)
- voor de provincie Oost-Vlaanderen met Bernard Struyve (09-267.82.32)
- voor de provincie Vlaams-Brabant met Koen Van Lierde (016-26.90.75)
- voor de provincie West-Vlaanderen met Virginie Lakiere (050-40.56.61)

De provinciale afdelingen zullen in eerste lijn instaan voor de behandeling van de helpdeskvragen. De BBC-cel in de centrale afdeling van het agentschap staat

in voor de coördinatie van de helpdesk en bewaakt de kwaliteit, tijdigheid en uniformiteit van de gegeven antwoorden. Bovendien zal deze cel op basis van de gestelde vragen FAQ's opmaken voor de website.

Publicaties

Het agentschap zal aan alle besturen de volgende twee publicaties gratis bezorgen:

- een boek met alle relevante regelgeving inzake de beleids- en beheerscyclus, m.n. het besluit van de Vlaamse Regering en het daarbijkorende verslag aan de Vlaamse Regering, het ministerieel besluit en de bijlage met de schema's en rekeningstelsels.
- een startersboek waarin de principes van de beleids- en beheerscyclus uitgelegd worden aan de hand van een zestigtal essentiële vragen en antwoorden. Jan Leroy van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) is de auteur van deze pocket.

Vorming

Algemeen

Het agentschap heeft de voorbije maanden, samen met de provinciale bestuurscholen en de VVSG, een vormingsplan uitgewerkt.

De samenwerking tussen het agentschap en de provinciale bestuursscholen zorgt ervoor dat er een uniforme vorming kan aangeboden worden aan de besturen over de verschillende bestuursscholen in Vlaanderen heen. Cursisten zullen zo een ruimere keuze hebben inzake tijdstip en plaats voor het volgen van een bepaalde opleiding. Ook inhoudelijk zullen de opleidingen die de verschillende bestuursscholen aanbieden gelijklopend zijn gezien de cursussen en de didactische plannen van aanpak centraal, in overleg met de docenten, worden aangemaakt. De vormen zullen zich richten naar de diverse doelgroepen en inhoudelijk bestaan uit twee belangrijke onderdelen:

beleidsplanning en evaluatie:

- het proces inzake beleidsplanning;
- de uitvoering en opvolging van de beleidsplannen;
- de evaluatie van de uitvoering;
- de informatiebehoefte inzake producten en verantwoordelijkheden;
- het proces van kredietbewaking;
- de officiële beleidsrapporten.

boekhouding:

- de boekhoudkundige rubrieken en waarderingsregels;
- de boekhoudkundige verrichtingen;
- van oud naar nieuw.

De organisatie van een informatieronde voor de mandatarissen van de lokale besturen zal gebeuren in samenwerking met de VVSG. Tijdens de VVSG-Ronde van Vlaanderen zal ook de beleids- en beheerscyclus op het programma staan.

Het agentschap zal op haar website permanent een overzicht geven van alle aangeboden opleidingen (<http://binnenland.vlaanderen.be/vormingsaanbod>).

Workshops voor de besturen die starten vanaf het financiële boekjaar 2011

Gezien de korte tijdspanne zal er voor de pioniers van 2011 gewerkt worden met workshops. De besturen zullen in deze workshops hun kennis en ervaringen kunnen uitwisselen. Deze workshops zullen gestructureerd aangepakt worden en telkens zal er voor deskundige begeleiding gezorgd worden. Van elke sessie zal er een uitgebreid verslag gemaakt worden zodat de opgedane ervaringen zinvol kunnen gebruikt worden voor de ondersteuning van de volgende besturen die starten met het nieuwe systeem.

De workshops worden adequaat gespreid in de tijd en regionaal georganiseerd. Telkens zullen er ongeveer een drietal sessies per thema plaatsvinden zodat het aantal deelnemers per workshop werkbaar kan blijven.

De volgende workshops worden gepland:

thema workshop	periode
Beleids- en beheersinformatie en het boekhoudplan	september en oktober 2010
Beleidsplanning	oktober 2010
Meerjarenplan en budget	oktober en november 2010
Boekhoudkundige rubrieken en waarderingsregels	november en december 2010
Boekhoudkundige verrichtingen-basisverrichtingen	februari 2011
Beleidsmonitoring	april 2011
Kredietaanpassingen	juni 2011
Boekhoudkundige verrichtingen-bijzondere gevallen	september 2011
Beleidsevaluatie	november 2011
Eindejaarsverrichtingen	januari en februari 2012
Jaarrekening	februari 2012

De workshops zijn in de eerste plaats bestemd voor de personeelsleden van de twintig besturen die in 2011 starten met de toepassing van de nieuwe beleids- en beheersinstrumenten en hun ondersteuners (softwarehuizen, consultants en de personeelsleden van het agentschap die instaan voor de ondersteuning van deze besturen). De besturen in kwestie zullen door het agentschap persoonlijk worden uitgenodigd voor deelname aan deze workshops.

Meer informatie

www.binnenland.vlaanderen.be/bbc

Interne staatshervorming in Vlaanderen op de rails gezet

De Vlaamse Regering hechtte op 23 juli 2010 haar goedkeuring aan het groenboek over de interne staatshervorming. Met dat groenboek zet de Vlaamse Regering haar algemene visie op de interne bestuurlijke organisatie uiteen en formuleert ze per beleidsdomein doorbraken op korte en lange termijn. Het groenboek zal vanaf dit najaar voorwerp uitmaken van overleg met de andere bestuursniveaus in het bestuursforum, wat uiteindelijk moet resulteren in een witboek over de interne bestuurlijke organisatie.

Situering

De verhoudingen tussen de bestuursniveaus in Vlaanderen vormen sinds vele jaren de inzet van een debat dat samenhangt met de roep naar subsidiariteit en het definiëren van de kerntaken van de verschillende bestuurslagen. Veel studie-werk werd verricht: het rapport van de Commissie voor Bestuurskundige Organisatie (1997), het advies van het toenmalige college van secretarissen-generaal van de Vlaamse overheid inzake de subsidiariteit (1997), het Pact tussen de Vlaamse Regering en de Vlaamse gemeenten en OCMW's (1999), de afsprakennota met de provincies (1999), het kerntaken-debat (2003). Tijdens de vorige bestuursperiode werd een onderzoek uitgevoerd over stadsregio's, dat ook raakvlakken vertoont met deze problematiek.

De kern van de discussie is dat er de jongste decennia heel veel energie werd gestoken in de overheveling van bevoegdheden van het federale niveau naar de gewesten en de gemeenschappen, zonder dat werk werd gemaakt van de ordening van de bevoegdheden tussen de drie democratisch gelegitimeerde

niveaus binnen de Vlaamse overheid. Daarnaast wordt vastgesteld dat Vlaanderen, de provincies en de lokale besturen onvoldoende samenhangen en samenwerken. Dit geldt ook voor de binnen en tussen die niveaus welig opgerichte instellingen. Dit leidt ertoe dat het overheidsbestuur voor de burger-eindgebruiker van de dienstverlening erg ondoorzichtig is geworden. Het bestuurlijke kluwen vermindert ook de aanspreekbaarheid van de overheid. De complexe gelaagdheid van bestuursniveaus is een hinderpaal voor de uitbouw van een efficiënt en effectief overheidsoptreden.

Een constante in het debat is de roep naar subsidiariteit, waarbij in eerste instantie ingezet wordt op bestuurskrachtige lokale overheden. Zij staan het dichtst bij de bevolking en zijn er het nauwst mee verbonden.

Ook de Commissie Efficiënte en Effectieve Overheid (CEEEO) pleitte in het kader van Vlaanderen in Actie (VIA) en het Pact 2020 voor een slagkrachtige overheid met een doorbraak inzake de vereenvoudiging van de verschillende bestuurslagen en -vormen. In concreto moet er een significante reductie komen van het aantal bestuurslagen dat in de

verschillende processen intervenueert. Per belangrijk proces moet er in de verschillende Vlaamse beleidsdomeinen naar gestreefd worden dat maximaal twee bestuurslagen tussenkomen.

Regeerakkoord focust op interne staatshervorming

Het regeerakkoord stelt de interne staatshervorming als belangrijk item voorop. De tekst bevat een aanzienlijk luik over de interne staatshervorming.

In het bestuurlijk landschap worden we geconfronteerd met een veelheid aan bestuurslagen en instanties die over eenzelfde beleidsmaterie beslissingsbevoegdheid hebben. Deze historisch gegroeide inefficiëntie is een belangrijke factor in de administratieve lastenverhoging naar burgers en bedrijven. Een hergroepering van bevoegdheden dringt zich op, vanuit een breed gedragen partnerschap met de lokale en provinciale besturen. Per beleidssector kijken we na hoe we de huidige versnippering van bevoegdheden over verschillende bestuurslagen kunnen aanpassen tot meer

homogene pakketten en sleuteltaken per bestuurslaag. Deze 'interne staatshervorming' moet per beleidssector opgestart worden met een brede betrokkenheid van alle bestuurslagen. In het bijzonder zullen we het provinciale bestuursniveau, de intercommunales, de gedeconcentreerde en andere intermediaire bestuursvormen doorlichten op doorheen de tijd ontstane mengvormen van beleid of nichebeleid. Zo komen we tot een sluitende lijst van provinciale bevoegdheden die een grondgebonden karakter hebben. De provincies fungeren daarbij ook als regisserend en afstemmend intermediair niveau.

De bedoeling is om het bestuur dichter bij de burger te brengen. We opteren voor een opbouw van onder uit. Daarin staan sterke gemeenten centraal. Zij krijgen meer bevoegdheden. De klemtoon ligt bij de gemeenten aan de ene kant en Vlaanderen aan de andere kant. Een vereenvoudiging van de interveniërende bestuurslagen is noodzakelijk om te komen tot een efficiëntere en effectievere werking van de overheid. Met de lokale en provinciale besturen maken we goede taakafspraken zodat het aantal interveniërende bestuurslagen per beleidssector gereduceerd wordt tot maximaal twee.

Het regeerakkoord bepaalt verder nog: In dit kader wordt in elk geval het systeem van koppelsubsidies afgeschaft. Tegelijkertijd (...) worden de toezichtregelingen per beleidssector kritisch herbekeken. Daarbij (...) kunnen vormen van specifiek toezicht enkel de uitzondering zijn.

- We stellen een inventaris op van de koppelsubsidies en werken vervolgens de vereiste decretale wijzigingen uit om die koppelsubsidies af te schaffen.
- We maken een inventaris van alle bestaande vormen van specifiek toezicht. Die vormen van specifiek toezicht waarvan niet aangetoond kan worden dat ze niet kunnen uitgeoefend worden via het algemeen toezicht, schaffen we af.

Beleidsnota minister Bourgeois concretiseert

De beleidsnota 2009 – 2014 Binnenlands Bestuur van minister Geert Bourgeois concretiseert de wijze waarop de interne staatshervorming uitgewerkt zal worden.

Tegen het einde van de regeerperiode moet het Vlaams bestuurlijk landschap vereenvoudigd zijn. Met betrekking tot deze problematiek zijn er de voorbije tien jaar voldoende rapporten en beleidsanalyses afgeleverd. De vaststellingen over de complexiteit van de bestuurlijke organisatie worden algemeen gedeeld. Het is tijd om beleidsconclusies te trekken en deze om te zetten in de praktijk.

We zullen onderzoeken of deze interne staatshervorming voor wat de taken en opdrachten van de provincies betreft een aanpassing van het Provinciedecreet vergt. Dat is nodig om de sluitende lijst van provinciale bevoegdheden met grondgebonden karakter juridisch te verankeren en hen in die materies een sterkere regiefunctie toe te kennen. Ik nodig de provincies uit om binnen de krijtlijnen van het regeerakkoord mee na te denken over hoe deze sluitende lijst best vorm kan krijgen.

De wijziging van de taakhoud van de bestuursniveaus zal gepaard moeten gaan met de overdracht van middelen en mensen, verbonden aan die taken.

Ik zal aan de Vlaamse Regering een concreet plan van aanpak voorleggen. Dit plan bevat een gelijkvormige methodiek die we horizontaal binnen de verschillende beleidsdomeinen zullen toepassen. Daarnaast zullen ook de rol en de verantwoordelijkheden van alle ministers van de Vlaamse Regering alsook van de lokale en provinciale vertegenwoordigers worden geduid. De implementatie van een interne staatshervorming kan niet gebeuren zonder een voortdurend en

gagement van de functioneel bevoegde ministers en de hele Vlaamse Regering.

De Vlaamse Regering zal de uitwerking organiseren in samenspraak met het College van Ambtenaren-generaal (CAG). Het overleg moet immers de verschillende beleidsdomeinen overspannen. Ook de vertegenwoordigers van de lokale besturen en de provincies zullen hier actief bij betrokken worden.

Uitgangspunten

De uitdaging van het realiseren van een interne staatshervorming bestaat erin de efficiëntie en effectiviteit van de Vlaamse overheid te vergroten. Zeker in tijden van besparingen moet hier werk van gemaakt worden. De Vlaamse overheid wenst zich hiervoor ten volle te engageren. Zij wil grondig nagaan op welke terreinen de ketens van dienstverlening en beleid kunnen verkorten en versnellen.

De krijtlijnen voor de interne staatshervorming zijn de volgende:

- De bestuursopbouw vertrekt van het principe van de subsidiariteit. Er komen meer bevoegdheden voor de lokale besturen. De Vlaamse Regering zal investeren in hun bestuurskracht.
- De klemtoon van de beleidsvorming ligt bij de gemeenten aan de ene kant en Vlaanderen aan de andere kant.
- Er komt een sluitende lijst van provinciale bevoegdheden met een grondgebonden karakter. De provincie krijgt in die beleidssectoren ook een regisserende opdracht.
- We komen maximaal tot homogene sleuteltaken per bestuurslaag. Per beleidssector komen slechts twee bestuurslagen tussen in de verschillende processen.
- We vereenvoudigen drastisch de vele intermediaire structuren en organen, zowel op Vlaams, provinciaal als lokaal niveau.

Plan van aanpak

Voor het plan van aanpak van de interne staatshervorming heeft de Vlaamse Regering ervoor gekozen om in een eerste fase voorstellen te verzamelen van de verschillende betrokkenen. De Europese methodiek van het werken met groenboeken en witboeken wordt gebruikt.

Na input van de verschillende bestuursniveaus stelt de Vlaamse Regering eerst een groenboek samen waarin zij haar visie uiteenzet op de interne staatshervorming. Dat groenboek vormt de basis voor overleg in het najaar 2010. Dit overleg vindt plaats in het bestuursforum waarin de verschillende bestuursniveaus in Vlaanderen vertegenwoordigd zijn. Het overleg moet uitmonden in een witboek, waarin definitieve beslissingen inzake de interne staatshervorming zijn opgenomen. Het witboek wordt verwacht tegen eind 2010.

Opmaak groenboek

De Vlaamse Regering heeft het groenboek op 23 juli goedgekeurd.

Ter voorbereiding daarvan heeft zij een uitgebreide consultatieronde gehouden bij de lokale besturen (via VVSG), de provincies (via de VVP) en Vlaamse administratie (via het college van ambtenaren-generaal). Zij werden gevraagd om de bestuurlijke organisatie in de verschillende beleidsdomeinen te screenen en voorstellen van doorbraken te formuleren die aansluiten bij de uitgangspunten van de interne staatshervorming, zoals vastgelegd in het regeerakkoord. De Vlaamse Regering heeft deze voorstellen geanalyseerd en heeft vervolgens in het groenboek haar algemene visie geformuleerd, gevolgd door een reeks doorbraken op lange en korte termijn, te realiseren in de verschillende beleidsdomeinen. Het principe is dat wijzigingen in taken en bevoegdheden gekoppeld worden aan verschuivingen van mensen en middelen.

Overleg in het bestuursforum en opmaak witboek

Dit najaar wordt het groenboek voorgelegd aan het bestuursforum. In het bestuursforum zitten de volgende partners:

- 3 leden van de Vlaamse Regering, waaronder de minister van Binnenlands Bestuur, die optreedt als voorzitter van het forum
- 3 politieke vertegenwoordigers van de gemeenten
- 3 politieke vertegenwoordigers van de provincies
- 1 vertegenwoordiger van de Commissie Efficiënte en Effectieve Overheid (CEEEO)

Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur neemt het secretariaat van het bestuursforum op zich.

Het overleg in het bestuursforum moet leiden tot een witboek over de interne bestuurlijke organisatie.

Implementatie

Na het tot stand komen van het witboek zullen de verschillende vakministers implementatietrajecten uittekenen om de doorbraken op lange en op korte termijn te realiseren. Deze implementatietrajecten geven ook aan welke wijzigingen nodig zijn op het vlak van de organisatie, op het vlak van personeelsinzet en op het vlak van inzet van financiële middelen en op het vlak van aanpassing van regelgeving. Vanaf 2011 tot 2014 worden de uitgetekende implementatietrajecten in de verschillende beleidsdomeinen uitgevoerd.

Overzicht doorbraken opgenomen in groenboek

Het groenboek bevat een reeks doorbraken voor de verschillende beleidsdomeinen waarvoor de Vlaamse overheid bevoegd is. Een overzicht:

Algemeen Regeringsbeleid

- Meldpunten discriminatie

Bestuurszaken

- Hervorming integratiesector
- Erkennen en subsidiëren van plaatselijke kerk- en geloofsgemeenschappen van erkende erediensten
- Intergemeentelijke samenwerking
- Een kader voor regioscreening
- Focus van de provinciebesturen op grondgebonden materies
- Coördinerende rol van de gouverneur
- Afschaffen koppelsubsidies
- Afschaffen specifiek toezicht
- Een kader voor vrijwillige fusie
- Planlastvermindering

Financiën en Begroting

- Oplijsten van geldstromen tussen bestuursniveaus (Vlaamse overheid naar lokale besturen)
- Uitbouw dienst vastgoedakten indien interesse van de lokale overheden
- Rationalisering gemeentelijke belastingen
- Herbekijken principe verdeling verkeersbelasting
- Uitwerken stedelijk fiscaal instrumentarium: binnengemeentelijk gedifferentieerd fiscaal beleid

Internationaal Vlaanderen

- Opmaken van een strategisch plan Toerisme voor Vlaanderen
- Herstructurering van het agentschap Toerisme Vlaanderen tegen eind 2010
- Convenanten gemeentelijke ontwikkelingsamenwerking
- Rol provincies in ontwikkelingssamenwerking

Economie, Wetenschap en Innovatie

- Programmabeheer van het gebiedsgerichte programma Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) – Doelstelling 2
- Streekoverleg ERSV – SERR - RESOC
- Kleinhandelsbeleid
- (Internationaal) acquisitiebeleid
- Subsidies en begeleiding

Onderwijs en Vorming

- Traject voor overdracht van provinciaal basis-, secundair- en volwassenenonderwijs en centra voor basis-educatie
- Hervorming secundair onderwijs
- Gemeentelijke regie in het flankerend onderwijsbeleid
- Omvorming AGIO naar EVA met rechtspersoonlijkheid
- Afstemming LOP's en Onderwijsraden

Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

- Beperkte gesloten lijst van taken op het vlak van welzijn voor de provinciebesturen
- Verzekeren van een dynamisch lokaal sociaal beleid door de OCMW's de vrijheid te geven om hun aanbod en positie zelf te bepalen, rekening houdend met de lokale sociale situatie en met vraag en aanbod

- Overdracht van coördinatie van de buitenschoolse kinderopvang naar de lokale besturen
- Bevoegdheid en takenpakket lokaal bestuur voorafgaande vergunningen woonzorg uitbreiden, van sluiten van voorzieningen tot voorkomen van sluitingen en oprichten van voorzieningen
- Afstemming zorgregio's op andere geografische omschrijvingen

Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Beleidsveldoverschrijdende doorbraak

- Eenmaking uitleendienst en organisatie op gedeconcentreerd niveau

Cultuur

- Beperkte gesloten lijst van bevoegdheden/taken op het vlak van cultuur voor de provinciebesturen
- Experimentele cultureel-erfgoedconvenants met steden/gemeenten en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden voor maximum 2 beleidsperiodes van 6 jaar
- Aanpassing cultureel-erfgoedconvenants met intergemeentelijke samenwerkingsverbanden

Jeugd

- Provincies treden terug uit jeugdwerkbeleid

Sport

- Provincies treden terug uit sportbeleid
- Planlastvermindering
- Intergemeentelijke samenwerking
- Naar een geïntegreerd Vlaams Sportinfrastructuurbeleid

Media: geen doorbraken geformuleerd

Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed

Ruimtelijke Ordening

- Planning herzien in relatie tot een efficiënte, complementaire en transparante besluitvorming
- Vergunningsprocedure optimaliseren
- Vervanging van specifiek toezicht door rapporteringssysteem
- Afschaffing verbalisatiebevoegdheid van de provincie
- Inzetten op relatiebeheer
- Efficiëntere advisering bij planning
- Delegatie toewijzing planologisch attest naar gemeente

Woonbeleid

- Grotere autonomie voor gemeenten in het woningkwaliteitsbeleid
- Samenwerking tussen sociale huisvestingsmaatschappijen stimuleren
- Intermediaire structuren in het woonbeleid (met uitz. van SHM's) rationaliseren
- Continueren en versterken lokale regierol in woonbeleid
- Rationalisering vrije taakstelling provincies inzake woonbeleid

Onroerend erfgoed

- Complementariteit: bijkomende medebewindstaken voor de lokale besturen
- Geen procedurele tussenkomst meer van het provinciale niveau
- Afschaffen koppelsubsidies
- Vereenvoudiging van intermediaire structuren
- Verder uitbouwen van intergemeentelijke onroerend erfgoeddiensten
- Afschaffing verbalisatiebevoegdheid van de provincies

Werk en Sociale Economie

- Versterken van het lokaal werkgelegenheidsbeleid binnen de contouren van een Vlaams arbeidsmarktbeleid.
- Sociaal economisch streekontwikkelingsbeleid versterken

Landbouw en Visserij

- Landbouwkamers en landbouwcomitèen
- Gemeentelijke subsidies voor beheersmaatregelen
- Advies over stedenbouwkundige vergunningen
- Beroep tegen stedenbouwkundige vergunningen

Leefmilieu, Natuur en Energie

Plattelandsbeleid

- Bovenlokale coördinerende rol in plattelandsbeleid

Leefmilieu, Natuur en Energie

- Regisseur inrichting buitengebied
- Beheer van waterlopen
- Vereenvoudiging subsidielandschap
- Milieubeleidsplanning
- Educatie duurzame ontwikkeling
- Agronatuurbeheer
- Integraal waterbeleid
- Aanpassing wetgeving polders en wateringen
- Stroomlijning van energiepremies
- Unieke loketten
- Polders en wateringen

Mobiliteit en Openbare Werken

- Provinciaal mobiliteitscharter
- Indeling van de wegen

Meer informatie

U vindt het groenboek op onze site:
binnenland.vlaanderen.be

Commissie Efficiëntiewinst voor de Lokale Besturen stelt eindrapport voor

In februari 2010 richtte de Vlaamse Regering de Commissie Efficiëntiewinst voor de Lokale Besturen op. In deze commissie hebben vertegenwoordigers van de drie bestuursniveaus in Vlaanderen samen rond de tafel gezeten om na te denken over aanbevelingen die kunnen leiden tot efficiëntiewinsten voor de lokale besturen. Begin juli heeft de commissie haar eindrapport voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

Opdracht en samenstelling van de commissie

In uitvoering van het regeerakkoord en van de beleidsnota Binnenlands Bestuur heeft de Vlaamse Regering de Commissie Efficiëntiewinst voor de Lokale Besturen (CELB) opgericht. De commissie kreeg als opdracht aanbevelingen te formuleren over:

- de vermindering van de plan- en andere administratieve lasten
- de vereenvoudiging van de organieke decreten
- de invoering van een externe audit voor de lokale besturen

De CELB is samengesteld uit vertegenwoordigers van de Vlaamse overheid en van de lokale en provinciale besturen en uit een aantal experts. Binnen de commissie werden drie werkgroepen opgericht: de werkgroep planlastvermindering, de werkgroep vereenvoudiging van de organieke decreten en de werkgroep externe audit.

Begin juli heeft de commissie een pakket aanbevelingen voorgelegd aan de Vlaamse Regering. Bij de werkzaamheden van de Commissie Efficiëntiewinst

Lokale Besturen en haar verschillende werkgroepen werd gezocht naar efficiëntiewinsten binnen enkele afgebakende thema's: de problematiek van de planlasten, de nieuw op te richten externe auditdienst voor lokale en provinciale besturen, de organieke regelgeving, de problematiek van investeringsprojecten en de problematiek van de zeer lange procedures bij projecten in de ruimtelijke ordening, milieu en mobiliteit. De specifieke aanbevelingen voor elk van deze thema's komen in het rapport van de commissie uitgebreid aan bod.

De commissie formuleerde op basis van de werkzaamheden van de verschillende werkgroepen voor elk van de aangesneden thema's aanbevelingen voor de Vlaamse Regering.

Vermindering planlasten

Tegen de start van de nieuwe lokale bestuursperiode na de verkiezingen van oktober 2012 zouden de lokale besturen één plannings- en rapporteringcyclus moeten maken die ingebed is in de lokale meerjarenplanning, waarbij outputcontrole en benchmarking mogelijk is. De

verschillende plannen die de lokale en provinciale besturen nu maken (cultuurbeleidsplan, jeugdbeleidsplan, sportbeleidsplan, milieubeleidsplan, mobiliteitsplan, beleidsplan lokale kinderopvang, lokaal plan flankerend onderwijs, lokaal strategisch commercieel plan...) verdwijnen en worden geïntegreerd in de lokale meerjarenplanning.

De basis daarvoor is het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juni 2010 betreffende de beleids- en beheerscyclus van de gemeenten, de provincies en de openbare centra voor maatschappelijk welzijn. De invoering van de nieuwe strategische meerjarenplanning moet gepaard gaan met het gelijktijdig en drastisch reduceren van de vele sectorale planverplichtingen.

De CELB geeft in dit rapport de basisprincipes en aandachtspunten aan die cruciaal zijn voor de vermindering van de planlasten en de andere administratieve lasten. Dit rapport bevat ook een inventaris van de planlasten voor de lokale besturen.

Ten gronde vraagt de CELB dat de Vlaamse overheid zich bezint over haar

taken inzake "sturing" en "subsidiëring" van de lokale besturen. De Vlaamse overheid heeft een opdracht om tijdelijke inhoudelijke impulsen te geven aan de lokale besturen via specifieke subsidielijnen. Na verloop van tijd worden vele van deze subsidiestromen generiek lokaal beleid en moeten die opgenomen worden in de algemene financiering van de lokale besturen. Indien men dit niet doet, zal het aantal aparte sectorale subsidiestromen steeds maar toenemen.

De CELB geeft als aanbeveling dat de Vlaamse minister bevoegd voor binnenlands bestuur en voor administratieve vereenvoudiging snel werk maakt van een decreet planlastvermindering en een bijhorend implementatietraject. Het decreet moet maximaal rekening houden met de voormelde basisprincipes en ervoor zorgen dat deze principes op een uniforme manier geïmplementeerd worden door alle betrokken Vlaamse beleidssectoren. Bij het implementatietraject is het belangrijk dat zowel de verschillende

sectoren als de verschillende bestuursniveaus betrokken worden.

Invoering externe audit voor lokale besturen

De commissieleden zijn het erover eens dat de externe audit in de huidige organieke decreten te ambitieus gedefinieerd is en onhaalbaar zowel op het vlak van de vereiste personele middelen als op het vlak van de jaarlijkse uitvoering. Het is de bedoeling om de externe audit te beperken tot de essentiële taken gekoppeld aan een sterke vereenvoudiging, vermindering van planlasten en van specifieke controles die de verschillende deelsectoren van de Vlaamse overheid uitoefenen. De drastische afbouw van de vele sectorale toezichtvormen is essentieel voor de succesvolle uitbouw van de externe audit voor de lokale besturen.

Ook over de randvoorwaarden bestaat er een consensus: het moet gaan om een

onafhankelijk orgaan, een gedeelde financiering, gezamenlijke aansturing door de Vlaamse overheid, lokale besturen en onafhankelijken, valorisatie van know-how van de Interne Audit (IAVA), een stapsgewijze uitbouw, een gelijktijdige afbouw van specifiek toezicht.

Wat de organisatievorm van de externe audit betreft, kwam de Commissie niet tot een eensluidende aanbeveling. Voor dit punt vermeldt het rapport drie mogelijke scenario's. Bij de uiteindelijke keuze moeten de randvoorwaarden alleszins gerespecteerd worden.

Vereenvoudiging organieke decreten

Het uitgangspunt was om aan de hand van de insteeknota's van de verschillende gesprekspartners een lijst samen te stellen met voorstellen van wijzigingen in de organieke decreten "strictu sensu" (nl. Gemeentedecreet, Provinciedecreet,

OCMW-decreet) die zouden moeten leiden tot mogelijke efficiëntiewinsten voor de lokale besturen. Op basis van de werkzaamheden van de werkgroep stelde de CELB een lijst op met voorgestelde wijzigingen aan de organieke decreten waarover consensus bestond met bijbehorende aanbevelingen. Daarnaast valideerde de CELB ook een inventaris van anomalieën die ook aanpassingen van het Gemeentedecreet vergen, maar die eerder technisch zijn en niet direct aanleiding geven tot meer efficiëntie. Een nog door VVP aan te leveren gelijkaardige lijst van anomalieën in het Provinciedecreet wordt later meegenomen in de oefening.

De commissie wijst er op dat deze oefening niet per se alle nodige bijstellingen van de organieke decreten omvat. Van-

uit het perspectief van de versterking van de raden moet bekeken worden hoe de organieke decreten aangepast kunnen worden. Tenslotte vraagt de commissie ook om hindernissen die vandaag in de organieke decreten (en andere regelgeving) een verregaande samenwerking tussen gemeenten en OCMW's in de weg staan, weg te werken.

De CELB beveelt aan om al de geplande aanpassingen van de organieke decreten tegelijkertijd door te voeren en te laten in werking treden op 1 januari 2013.

Daarnaast geeft de CELB als aanbeveling aan de Vlaamse Regering dat in een vervolgtrajecet dezelfde oefening of screening kan gebeuren met betrekking tot:

- de uitvoeringsbesluiten op die drie organieke decreten;
- de decreten intergemeentelijke samenwerking (IGS), erediens en begraafplaatsen;
- regelgeving in andere beleidsdomeinen met grote impact op de lokale besturen (o.a. ruimtelijke ordening, milieu, cultuur, jeugd, sport, mobiliteit, enz.). In dit verband verwijst de CELB naar de werkzaamheden in het kader van de interne staatshervorming die elk beleidsdomein uitvoert met het oog op de realisatie van doorbraken en quick wins. Het is aangewezen dat deze screening bij deze werkzaamheden aan bod komt.

Richtlijn

Martine Van Ruyskensvelde

In deze rubriek krijgt u een overzicht van recent opgestelde omzendbrieven over binnenlands bestuur, inburgering en stedenbeleid.

Omszending BB 2010/03 van 7 mei 2010 – Verbod op registratie van taalvoorkeur

Met deze omzending wil de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur de besturen van gemeenten, OCMW's en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden herinneren aan de noodzaak in hun contacten met burgers nauwgezet de taalwetgeving toe te passen om zo bij te dragen tot de sereniteit van het overheidsbestuur.

Besturen die een taalvoorkeur van hun inwoners bijhouden of gebruiken handelen niet alleen in strijd met de taalwetgeving, maar evenzeer met het koninklijk besluit van 16 juli 1992 tot vaststelling van de informatie die opgenomen wordt in de bevolkingsregisters en in het vreemdelingenregister.

Omszending BB 2010/04 van 16 juli 2010 - Instructies voor het opstellen van de budgetten voor 2011 en de bijbehorende meerjarenplannen van de gemeenten en de OCMW.

De omzending bevat de instructies voor de gemeenten en de openbare centra voor maatschappelijk welzijn voor het opstellen van hun budgetten voor 2011 en de bijbehorende meerjarenplannen. De richtlijnen zijn integraal van toepassing voor de besturen die in 2011 nog niet zullen werken volgens de principes van de nieuwe beleids- en beheerscyclus (de niet-pilootbesturen).

De regelgeving over de beleids- en beheerscyclus wordt algemeen ingevoerd vanaf het financiële boekjaar 2014. Voor de gemeenten en OCMW's die voor het boekjaar 2011 door de minister als pilootbestuur werden aangeduid, gelden de bepalingen van de nieuwe uitvoeringsbesluiten. Die pilootbesturen moeten bij de opmaak van hun meerjarenplan 2011-2013 en hun budgetten voor het boekjaar 2011 dus rekening houden met de nieuwe voorschriften en modellen van de uitvoeringsbesluiten.

Bilaterale bespreking aanbevelingen commissies Berx/Sauwens over versnelling maatschappelijk belangrijke investeringsprojecten

De CELB besprak ook de aanbevelingen van de commissies Berx/Sauwens over de versnelling van maatschappelijk belangrijke investeringsprojecten bilateraal zowel met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) als met de Vereniging van Vlaamse Provincies (VVP) op 27 mei 2010. Die aanbevelingen beogen immers ook efficiëntiewinsten die ten goede zouden moeten komen van de lokale besturen en provincies.

De commissie benadrukt het belang van deze thematiek. In tegenstelling tot de andere thema's kan de Vlaamse overheid op dit vlak op heel korte termijn grote efficiëntiewinsten boeken. Gegeven de grote impact op de lokale en provinciale besturen vraagt de commissie dat de bestuurlijke partners zo snel mogelijk bij het vervolgtrajecet betrokken worden.

Meer informatie

U kunt het volledige rapport van de CELB raadplegen op www.binnenland.vlaanderen.be

Bevoegdheid gemeenten voor opvolging werking kerkfabrieken

Het eredienstendecreet van 7 mei 2004 heeft de taken en de bevoegdheden van de gemeente- en provinciebesturen in hun verhouding met de eredienstbesturen in sterke mate gewijzigd. Vanuit de overweging dat zij de eventuele financiële tekorten van de besturen van de erediensten bijpassen, verschoof het zwaartepunt in de opvolging en de controle van de werking van die besturen naar het niveau van de gemeenten en de provincies. Deze bijdrage gaat dieper in op de bevoegdheden van de gemeente. Aangezien de behandeling van de budgetten van de kerkfabrieken in de meeste gemeenten op de agenda voor oktober geplaatst wordt, sluiten we dit artikel af met een checklist die de gemeente kan hanteren om de budgetten van de kerkfabrieken op een systematische manier te beoordelen. Voor de niet-rooms-katholieke eredienstbesturen gelden dezelfde principes. Voor de kathedrale en de orthodoxe kerkfabrieken en de islamitische gemeenschappen worden de bevoegdheden echter niet uitgeoefend door het gemeentebestuur, maar door het provinciebestuur.

Aparte rechtspersonen, maar op elkaar aangewezen

De rechtsverhouding tussen de gemeente en de kerkfabriek is betrekkelijk complex. De kerkfabriek blijft wel een afzonderlijke openbare instelling met een eigen rechtspersoonlijkheid, een specifieke en eigen opdracht en gevrijwaarde rechten, maar ze moet zich overeenkomstig haar publiekrechtelijk statuut te allen tijde objectief kunnen verantwoorden ten opzichte van de gemeente. Kerkfabriek en gemeente zijn twee afzonderlijke rechtspersonen, maar blijken in bepaalde situaties nauw met elkaar verbonden of op elkaar aangewezen. De band tussen beide komt tot uiting op diverse vlakken, maar het belangrijkste aspect van hun verbondenheid ligt vevat in het principe dat de gemeente verplicht is om de financiële tekorten van de kerkfabriek te dragen. Aan dat basisprincipe voor de financiering, dat terug gaat tot de Napoleonische tijd, werd niet geraakt door het eredienstendecreet. Wel reikt het

decreet de gemeente een aantal instrumenten aan die toelaten om het beheer en het beleid van de kerkfabriek op een globale manier op te volgen, zonder te raken aan haar autonomie.

Overlegmodel gebaseerd op gelijkwaardigheid

Het verplichte en geïnstitutionaliseerde overleg tussen het (centraal) kerkbestuur en de gemeente vormt een eerste belangrijke pijler in de relatie tussen kerkfabriek en gemeente. Het overlegmodel is gebaseerd op de evenwaardigheid tussen beide besturen. Voor een goede verstandhouding en samenwerking zijn communicatie en overleg onontbeerlijk. Daarom voorziet het decreet in een georganiseerd overleg tussen een afvaardiging van het (centraal) kerkbestuur en een afvaardiging van het college van burgemeester en schepenen.

De samenstelling van de delegaties regelt het decreet verder niet. Het bepaalt geen minimale samenstelling of een exact aantal leden voor de afvaardigingen. De afvaardiging van het college van burgemeester en schepenen telt liefst minstens één collegelid en kan steeds aangevuld worden met gemeenteraadsleden en gemeentelijke personeelsleden. Het college kan, bijvoorbeeld op basis van de agenda, autonoom de samenstelling van de eigen afvaardiging wijzigen. Bij een gemeentegrensoverschrijdende parochie is het zinvol om ook een afvaardiging van het bestuur van de andere gemeente te betrekken.

Er moet minstens tweemaal per jaar een overleg plaatsvinden. In elk geval moeten de meerjarenplannen en de budgetten in het overleg worden besproken vooraleer ze worden ingediend bij de gemeente.

Eigen schorsingsbevoegdheid college van burgemeester en schepenen

Als tweede instrument beschikt het college van burgemeester en schepenen over een eigen schorsingsbevoegdheid voor beslissingen van de kerkfabriek. Het college oefent die bevoegdheid uit op basis van een afschrift van de notulen die de kerkfabriek opmaakt naar aanleiding van elke vergadering van de kerkraad. Het is voor de gemeente dan ook van belang om de besluitvorming van de kerkraden op te volgen en de tijdige en correcte opmaak en verzending van de notulen te bewaken.

Het college van burgemeester en schepenen kan via het treffen van een gemotiveerd besluit de uitvoering schorsen van een beslissing waarbij de kerkraad het gemeentelijke (financiële) belang schaadt. Voorbeelden van dergelijke beslissingen kunnen zijn: het uitschrijven of toewijzen van opdrachten voor uitvoering van restauratiewerken aan de kerk zonder te voorzien in de nodige financiering, zonder voorafgaandelijk afdoend overleg met de gemeente, zonder raming van de financiële impact op de gemeentefinanciën, enz.

Het college kan de uitvoering van de beslissing van de kerkraad schorsen op grond van de notulen zelf, dus zonder het dossier over een bepaald besluit op te vragen of aanvullende inlichtingen in te winnen. Het moet daartoe een schorsingsbesluit aan de kerkfabriek en het centraal kerkbestuur versturen binnen een termijn van dertig dagen, te rekenen vanaf de dag na ontvangst van de notulen. De gemeente brengt de beslissing ook ter kennis van de provinciegouverneur, het bisdom en de Vlaamse Regering door binnen de wettelijke toezichtstermijn aan al die partijen een afschrift van het schorsingsbesluit te sturen.

Daarnaast beschikt het college over de mogelijkheid om binnen een termijn van dertig dagen, te rekenen vanaf de dag na het inkomen van de notulen, het dossier over een bepaald besluit op te vragen of aanvullende inlichtingen in te winnen door een aangetekende brief te versturen naar het kerkbestuur. Die opvraging of de verzending van een aangetekende klacht aan de provinciegouverneur stuiten de bovengenoemde termijn van dertig dagen. De stuiting heeft steeds tot gevolg dat het college opnieuw over een termijn van dertig dagen beschikt om tegen het betwiste besluit op te treden. De nieuwe termijn begint te lopen de dag na ontvangst van het dossier of de aanvullende inlichtingen.

Wanneer de kerkfabriek geconfronteerd wordt met een schorsing, moet ze zich opnieuw beraden over de betwiste beslissing. Ze heeft daarbij twee mogelijkheden: ze kan het geschorste besluit intrekken of ze kan het gemotiveerd handhaven en die beslissing binnen de wettelijke termijn van honderd dagen versturen naar de Vlaamse Regering, het college van burgemeester en schepenen, de provinciegouverneur en het bisdom. Vervolgens neemt de Vlaamse Regering de definitieve beslissing. Ze kan de beslissing bij gemotiveerd besluit vernietigen binnen een termijn van dertig dagen, te rekenen vanaf de dag na het inkomen van het handhavingsbesluit van de kerkfabriek. Als de Vlaamse Regering de beslissing niet vernietigt nadat de kerkraad heeft gehandhaafd, is de schorsingsbeslissing van het college ambtshalve opgeheven en is de beslissing van de kerkraad uitvoerbaar.

Bevoegdheden gemeenteraad in de behandeling van de financiële planningsdocumenten

In derde instantie heeft de gemeente ruime bevoegdheden in de verschillende procedures betreffende de financiële beleids- en beheersrapporten van de kerkfabriek. De gemeente is de belangrijkste speler in de procedure voor goedkeuring van het meerjarenplan, het budget en de wijzigingen aan deze documenten. Via haar adviserende bevoegdheid ten aanzien van de provinciegouverneur, heeft ze ook een aanzienlijk aandeel in het proces tot goedkeuring van de jaarrekening.

Meerjarenplan

Het meerjarenplan speelt een cruciale rol in de financiële cyclus van de kerkfabriek en in de verhouding tussen de kerkfabriek en de gemeente. Het vormt de basis voor het beleid en het financiële beheer van de kerkfabriek en moet zowel de kerkfabriek als de gemeente, die de tussentijdse in het werkingstekort van het kerkbestuur in haar eigen financiële planning moet kunnen opnemen, toelaten de doelstellingen, de werking en het financiële beheer te plannen in een langer termijnperspectief. Het bevat alle belangrijke afspraken tussen beide besturen voor een periode van zes jaar, die telkens ingaat het tweede jaar van de gemeentelijke legislatuur. Het (centraal) kerkbestuur bespreekt het meerjarenplan dan ook steeds voorafgaandelijk met de gemeente in het **overleg**.

Wegens het belang van het meerjarenplan, is het onderworpen aan het advies van het bisdom en de **goedkeuring** van de **gemeenteraad**. Een beslissing van het college van burgemeester en schepenen is niet voldoende. Tevens moet de beslissing van de gemeenteraad ertoe strek-

ken het meerjarenplan goed te keuren of niet goed te keuren. Dat heeft tot gevolg dat de beslissing zich niet kan beperken tot het verlenen van een advies of een goedkeuring onder voorwaarden. Beslissingen in de zin van "goedkeuring onder voorbehoud van..." of "goedkeuring mits aanpassing van..." worden voor het toezicht in principe gelijkgesteld met een beslissing tot niet-goedkeuring.

Aangezien het decreet de kerkfabriek niet in de mogelijkheid stelt om tegen een dergelijke beslissing beroep aan te tekenen, zou een voorwaardelijke goedkeuring vanwege de gemeenteraad immers impliceren dat het kerkbestuur volledig machteloos staat tegenover de aanpassingen of de voorwaarden die de gemeenteraad oplegt, wat manifest ingaat tegen de filosofie van de regelgeving, die uitgaat van een overlegmodel tussen gelijkwaardige besturen. De gemeenteraad moet de beslissing voldoende motiveren. De motieven waarop de beslissing gebaseerd is en de data van ontvangst van het meerjarenplan en het advies van het bisdom worden best opgenomen in het overwegend gedeelte van de beslissing.

De gemeenteraad beslist binnen een **termijn** van **honderd dagen** en verstuurt uiterlijk de laatste dag van die termijn de beslissing naar het centraal kerkbestuur, de kerkfabriek, het bisdom en de provinciegouverneur. De termijn van de gemeenteraad vangt aan de dag na ontvangst van het advies van het bisdom. Het bisdom beschikt over een termijn van vijftig dagen na ontvangst van het meerjarenplan. De termijnen zijn dwingend van aard: als de beslissing niet tijdig wordt opgestuurd, wordt ze geacht gunstig te zijn.

In geval van goedkeuring van het meerjarenplan door de gemeenteraad loopt de toezichtprocedure hier ten einde. Alleen als de gemeenteraad het ingediende meerjarenplan niet goedkeurt, krijgt de procedure een vervolg bij de provin-

ciegouverneur. Die neemt de beslissing binnen een termijn van dertig dagen na ontvangst van het niet-goedkeuringsbesluit van de gemeenteraad en verstuurt ze uiterlijk de laatste dag van die termijn naar de kerkfabriek, het centraal kerkbestuur, het gemeentebestuur en het bisdom. Als de gouverneur niet tijdig beslist, wordt het meerjarenplan geacht te zijn goedgekeurd.

Zowel de kerkfabriek als het gemeentebestuur kunnen bij de Vlaamse Regering beroep aantekenen tegen de beslissing van de provinciegouverneur. Zij beschikken over een termijn van dertig dagen die ingaat de dag na ontvangst van de beslissing van de gouverneur bij de kerkfabriek en bij de gemeente of, bij ontstentenis van beslissing, de dag na het verstrijken van de termijn. De Vlaamse Regering beschikt vervolgens over een termijn van dertig dagen, te rekenen vanaf de dag na ontvangst van het beroep, om definitief uitspraak te doen. Verstuurt de Vlaamse Regering binnen die termijn geen besluit naar de provinciegouverneur, de kerkfabriek, het centraal kerkbestuur, het gemeentebestuur en het bisdom, dan wordt het beroep geacht te zijn ingewilligd.

Budget

Ook het ontwerp van budget moet besproken worden in het **overleg** tussen (centraal) kerkbestuur en gemeentebestuur vooraleer het aan de gemeenteraad wordt voorgelegd. Het initiatief tot aanvraag van het overleg gaat in principe uit van het (centraal) kerkbestuur.

Het jaarlijkse budget van de kerkfabriek moet een duidelijke **koppeling** vertonen met het **meerjarenplan** waaruit het is afgeleid. Het is niet aan de goedkeuring vanwege de gemeente onderworpen, zolang het binnen de grenzen van het door de gemeenteraad goedgekeurde meerjarenplan blijft. De omvang van de

gemeentelijke bijdrage vormt het determinerende element om te bepalen of het budget de grenzen van het goedgekeurde meerjarenplan wel of niet overschrijdt.

Als de gemeentelijke bijdrage in het budget binnen de krijtlijnen van het goedgekeurde meerjarenplan blijft, **neemt de gemeenteraad** daarvan **akte**. Hij brengt die kennisgeving binnen een termijn van vijftig dagen, te rekenen vanaf de dag na ontvangst van het document bij het gemeentebestuur, ter kennis van het centraal kerkbestuur, de kerkfabriek en het bisdom.

Wanneer de gemeentelijke bijdrage in het budget hoger uitvalt dan voorzien in het goedgekeurde meerjarenplan, kan de **gemeenteraad** het **budget aan het meerjarenplan** aanpassen, behalve wat betreft de kosten die betrekking hebben op het vieren van de eredienst. Die kosten zijn niet noodzakelijk beperkt tot de uitgaven opgenomen onder de hoofdfunctie eredienst. Ook uitgaven onder de hoofdfunctie gebouwen van de eredienst kunnen immers betrekking hebben op het vieren van de eredienst. Aangezien er in dit verband geen exhaustieve lijst werd opgesteld, is het aangewezen om daarover in het overleg de nodige afspraken te maken tussen gemeente en kerkfabriek.

Ook in deze situatie beschikt de gemeenteraad over een termijn van vijftig dagen, te rekenen vanaf de dag na ontvangst van het budget, om de beslissing te nemen en te versturen aan de provinciegouverneur, het centraal kerkbestuur, de kerkfabriek en het bisdom. Als binnen de voorgeschreven termijn geen besluit naar alle bovenvermelde instanties werd verstuurd, wordt de gemeenteraad geacht het budget te hebben goedgekeurd.

De bijzondere situatie waarbij de gemeenteraad zich over het budget moet uitspreken kan in principe enkel voorkomen wanneer de goedkeuringsproce-

dure voor het meerjarenplan, dat het referentiepunt voor de toetsing van het budget vormt, nog niet is afgerond. Een verhoging van de gemeentelijke toelage kan in principe immers enkel via een wijziging van het meerjarenplan. Als dat meerjarenplan gewijzigd en goedgekeurd is, stelt er zich geen probleem, aangezien het nieuwe en gewijzigde meerjarenplan het referentiepunt zal zijn voor de beoordeling van het budget.

Wanneer de kerkfabriek niet akkoord is met de beslissing van de gemeenteraad kan ze beroep aantekenen bij de provinciegouverneur. Ze beschikt over een termijn van dertig dagen vanaf de dag na ontvangst van het betwiste besluit. De provinciegouverneur spreekt zich over het beroep uit en verstuurt de beslissing binnen een termijn van dertig dagen, te rekenen vanaf de dag na ontvangst van het beroep, aan de kerkfabriek, het centraal kerkbestuur, het gemeentebestuur en het bisdom. Als binnen die termijn geen besluit werd verzonden, wordt het beroep geacht te zijn ingewilligd.

Ook in de procedure van behandeling van de budgetten worden alle bevoegdheden uitgeoefend door de gemeenteraad en niet door het college van burgemeester en schepenen. De gemeenteraad moet de beslissing om het budget aan te passen voldoende motiveren. De motieven die ten grondslag liggen aan de beslissing en de data van ontvangst van het budget en het advies van het bisdom worden best opgenomen in het overwegend gedeelte van de beslissing.

Checklist budget

Voor de beoordeling en de toetsing van het budget van de kerkfabriek kan de gemeente een globaal vormelijk en inhoudelijk nazicht uitvoeren aan de hand van volgende aspecten:

VORMELIJK NAZICHT	
1.	Verifieer aan de hand van de notulen of het budget werd vastgesteld door de kerkraad en noteer de datum van vaststelling.
2.	Check of het budget tijdig werd ingestuurd , d.w.z. vóór 1 oktober of de specifieke datum zoals afgesproken in het overleg. Noteer de datum van ontvangst en bepaal de toezichttermijn , d.w.z. de uiterste datum waarop de beslissing van de gemeenteraad moet verstuurd zijn aan de kerkfabriek, het centraal kerkbestuur (wanneer er één is), het bisdom en de provinciegouverneur (als de gemeentelijke bijdrage in het budget hoger uitvalt dan het bedrag dat is opgenomen in het goedgekeurde meerjarenplan).
3.	Ga na of het verplichte voorafgaande overleg werd gevoerd. Noteer de datum van het overleg, voeg het (eventuele) verslag van de overlegvergadering toe aan het dossier en noteer de eventuele opmerkingen voor verdere behandeling tijdens het inhoudelijke nazicht.
4.	Als er een centraal kerkbestuur is, verifieer of de documenten (gecoördineerd) werden ingediend via het centraal kerkbestuur . Ga tevens na of het samenvattende overzicht met aanduiding van de toelagen voor exploitatie en investeringen per individuele kerkfabriek werd toegevoegd.
5.	Controleer of het budget volledig is en alle vereiste documenten bevat (de financiële nota, ingedeeld in een exploitatie- en een investeringsbudget, de beleidsnota, het advies van het bisdom).
6.	Check of een geactualiseerd meerjarenplan werd toegevoegd en of alle voorgeschreven gegevens hierin werden opgenomen (cijfers van vastgestelde budgetten en jaarrekeningen, ramingen voor de resterende boekjaren van het meerjarenplan).
7.	Ga na of de financiële nota van het budget werd opgemaakt volgens het model van het ministerieel besluit (samenvattend gedeelte, detailgedeelte, budgetcijfers van het boekjaar, budgetcijfers betreffende het vorige boekjaar, rekeninggegevens uit de laatst afgesloten jaarrekening (boekjaar n-2), budgetcijfers voor het betrokken boekjaar zoals opgenomen in het meerjarenplan).

INHOUDELIJK NAZICHT

1.	Doe een rekenkundige controle (eventueel steekproefsgewijs) op: <ul style="list-style-type: none">• de aansluiting tussen de totalen van de hoofdfuncties en de geraamde bedragen op de onderliggende rekeningen• de overeenstemming van de totalen per hoofdfunctie in het samenvattende gedeelte en de geraamde bedragen in het onderliggende detailgedeelte• de berekende totalen in het samenvattende gedeelte van het budget
2.	Ga na of de afspraken van het overleg worden gerespecteerd en vertaald zijn in het budget. Kijk ook na of afspraken die in het meerjarenplan gemaakt werden, ook gerespecteerd worden in het budget.
3.	Evalueer en onderzoek eventuele opmerkingen in het advies van het bisdom.
4.	Controleer of het budget financieel in evenwicht is, zowel voor de exploitatie als voor de investeringen . Check daartoe of de rubrieken N (resultaat exploitatie) en Z (resultaat investeringen) gelijk zijn aan nul. Is dit niet het geval, ga dan na of er gemeentelijke toelagen worden gevraagd.
5.	Verifieer of aan de gemeente een toelage voor exploitatie gevraagd wordt (rubriek M). Zo ja, evalueer of het gevraagde bedrag "logisch" lijkt en in de lijn ligt van wat kan worden verwacht, uitgaande van gegevens in rekeningen en budgetten van voorgaande jaren. Vraag naar een verklaring of bijkomende toelichting als de gemeentelijke bijdrage sterke schommelingen vertoont. Controleer aanvullend ook of de berekening van de gebudgetteerde gemeentelijke exploitatietoelage correct werd uitgevoerd en of ze op de juiste rekening (rubriek M, code 900 of 901) werd opgenomen. Registreer in welke hoofdfuncties tekorten ontstaan.
6.	Check of aan de gemeente investeringstoelagen worden gevraagd. Ga na welke investeringsprojecten het betreft en of er bijkomende informatie terug te vinden is in de beleidsnota. Als het een project betreft waar ook andere overheden (Vlaamse overheid, provincie, deelgemeente) subsidiërend (kunnen) tussenkomen, ga dan na of deze subsidies werden aangevraagd en opgenomen in het budget.
7.	Controleer of de gemeentelijke bijdrage in het budget binnen de grenzen blijft van de bedragen opgenomen in het door de gemeenteraad goedgekeurde meerjarenplan. Bepaal op basis hiervan welke vervolprocedure het budget dient te volgen (zie art. 48 en 49 van het decreet).
8.	Beoordeel of de geraamde uitgaven en ontvangsten voor exploitatie in de lijn van de verwachtingen liggen, uitgaande van: <ul style="list-style-type: none">• de ramingen opgenomen in het meerjarenplan;• de gegevens in budgetten van voorgaande boekjaren;• de gegevens opgenomen in rekeningen van voorgaande boekjaren. <p>Naar gelang de situatie kan deze globale controle worden uitgevoerd op het niveau van de hoofdfuncties of op detailniveau (rekeningen). Bij markante schommelingen kan bijkomende informatie of verantwoording aan de kerkfabriek gevraagd worden.</p>
9.	Ga na of er overboekingen van de exploitatie naar de investeringen werden opgenomen. Check of de bedragen opgenomen onder de codes 29 en 39 (overboekingen) met elkaar in overeenstemming zijn. Ga voor een kerkfabriek die een toelage ontvangt na of de overboekingen via het overleg of de afsprakennota zijn toegestaan door de gemeente.

INHOUDELIJK NAZICHT

10.	<p>Verifieer of de resultaten van de exploitatie (rubriek K) en de investeringen (rubriek Y) betreffende voorgaande boekjaren correct werden overgenomen. Vertrek daarbij vanuit de rekening van het laatst afgesloten boekjaar, het goedkeuringsbesluit van de gouverneur over die rekening en het budget van het vorige boekjaar. Voer daartoe de volgende controles uit:</p> <ul style="list-style-type: none">• ga na of de waarde in rubriek K1 van het budget (overschot/tekort exploitatie n-2) gelijk is aan het overschot of tekort zoals opgenomen in de jaarrekening van twee boekjaren voordien (opgenomen onder rubriek N van die jaarrekening);• check of de waarde in rubriek K2 van het budget (gecorrigeerd overschot/tekort budget n-1) aansluit met de waarde die in het budget van het voorgaande boekjaar werd opgenomen onder de rubriek K (gecorrigeerd overschot/exploitatie n-2);• controleer of in rubriek K (gecorrigeerde overschot/tekort van de exploitatie n-2) de correcte waarde werd opgenomen (vertrekkende vanuit de bovenstaande gegevens voor de rubrieken K1 en K2);• verifieer of de waarde in rubriek Y van het budget (overschot tekort/ investeringen n-2) overeenstemt met het overschot of tekort zoals opgenomen in de jaarrekening van twee boekjaren voordien (opgenomen onder rubriek Z van die jaarrekening);• ga voor de zelfbedruipende kerkfabrieken na of ze afwijken van de geldende evenwichtsverplichting (art. 20). Zo ja, bekijk hun motivering.
11.	<p>Als in rubriek Y (overschot budgetwijziging n-1) een bedrag werd ingeschreven, ga dan na of er voor het vorige boekjaar een budgetwijziging werd ingediend die financieel niet in evenwicht was. Check of de ingeschreven bedragen in overeenstemming zijn.</p>
12.	<p>Controleer of de intresten van financiële rekeningen werden opgenomen in de exploitatie en of ze op de correcte rekeningen (rekening 121 voor netto intresten van werkingsrekeningen en rekening 133 voor netto intresten van investeringsbeleggingen) werden geboekt. Evalueer of de geraamde ontvangsten uit intresten in een redelijke verhouding staan tot het financiële vermogen van de kerkfabriek (vooral uitgaande van de geldbeleggingen, bijvoorbeeld zoals opgenomen in de staat van het vermogen bij de laatst afgesloten jaarrekening).</p>
13.	<p>Verifieer of geen exploitatie- of investeringstoelage van de gemeente gevraagd wordt voor het onderhoud van het private patrimonium.</p>
14.	<p>Stem de gevraagde gemeentelijke toelagen voor exploitatie en investeringen af met de gegevens die hieromtrent zijn opgenomen in de meerjarenplanning en het budget van de gemeente.</p>

Noteer de resultaten van de vormelijke en inhoudelijke controles (data, bedragen, vaststellingen, opmerkingen) in een controlerapport of een opmerkingenblad. Vraag waar nodig bijkomende informatie bij het centraal kerkbestuur of de kerkfabriek. Neem dit rapport op in het dossier dat samen met de jaarrekening voor beslissing wordt voorgelegd aan de gemeenteraad. Neem de relevante informatie over in het overwegende gedeelte van (het ontwerp van) de beslissing.

Meer informatie

www.binnenland.vlaanderen.be/erediensten

Besturen van de eredienst: wat kosten ze?

De besturen van de eredienst die niet over voldoende eigen inkomsten beschikken, doen een beroep op de gemeent- en provinciebesturen om hun tekorten bij te passen. Tot voor kort waren de enige cijfers die hierover beschikbaar waren de uitgaven die in de gemeenterekeningen werden geboekt. Op basis van die informatie kon geen opdeling gemaakt worden tussen de verschillende erediensten. Ook de andere inkomsten van de besturen van de eredienst en hun uitgaven konden niet in kaart worden gebracht.

In het kader van het toezicht op de jaarrekeningen van de besturen van de eredienst over het financieel boekjaar 2008 heeft het Agentschap voor Binnenlands Bestuur cijfergegevens verzameld. Die cijfers laten toe een veel gedetailleerder beeld te geven. In dit artikel werden de gegevens van 1.828 jaarrekeningen verwerkt. Op een totaal van 1.855 jaarrekeningen geeft dat een volledigheid van 99%.¹

De financiële rapporten van de besturen van de eredienst zijn sinds 2008 ingedeeld in zes hoofdfuncties. Die hoofdfuncties groeperen de ontvangsten en uitgaven die betrekking hebben op respectievelijk:

- de eredienst (in strikte zin)
- de gebouwen van de eredienst (in de terminologie van de rooms-katholieke eredienst: kerk(en) en pastorie)
- het bestuur van de eredienst (administratie e.d.)
- het privaat patrimonium (de eigen reserves van het bestuur)
- de stichtingen (de kapitalen of goederen waarvan de opbrengst gebruikt moet worden om een vooraf bepaalde last mee te financieren)
- en de financiering (de leningen)

¹ De ontbrekende jaarrekeningen zijn regionaal gespreid en meestal het gevolg van concrete problemen. Enkel voor Vilvoorde ontbreken de jaarrekeningen van alle acht rooms-katholieke kerkfabrieken.

kerk Tienen

Exploitatie-uitgaven

De exploitatie-uitgaven voor de besturen van de eredienst bedroegen in 2008 €75.105.005. In onderstaande tabel wordt de verdeling van die uitgaven over de verschillende hoofdfuncties weergegeven, opgesplitst per eredienst.

	eredienst	gebouwen	bestuur	priv. patr.	stichtingen	financiering	totaal
anglicaans	27.462	56.206	26.035	0	11.000	16.641	137.344
Israëlitisch	688.518	304.215	1.094.271	32.691	0	5.238	2.124.933
kathedraal	686.809	1.160.857	360.194	186.882	10.870	75.000	2.480.611
orthodox	71.758	144.814	31.132	0	0	4.200	251.904
protestants	184.682	270.303	185.647	10.374	0	106.168	757.174
r.-katholiek	17.715.934	31.878.719	4.810.539	4.685.780	316.749	9.945.319	69.353.039
eindtotaal	19.375.162	33.815.116	6.507.818	4.915.725	338.619	10.152.566	75.105.005

Voor alle erediensten blijken de uitgaven voor gebouwen de grootste uitgavenpost in de exploitatie (goed voor 45% van de exploitatie-uitgaven). Enkel voor de Israëlitische eredienst is dat niet zo: daar zijn dat de uitgaven voor het bestuur van de eredienst. Omdat die besturen allemaal zelfbedruipend zijn, kunnen we die hier buiten beschouwing laten.

Op de tweede plaats, maar op een ruime afstand, volgen de uitgaven voor de eigenlijke eredienst (26%). Op de derde plaats staat de financiering (14%). Die hoofdfunctie omvat hoofdzakelijk de aflossing van de leningen. Aangezien die leningen hoofdzakelijk aangegaan worden voor de investeringen aan het gebouw van de eredienst, verhoogt dit nog het globale gewicht van de gebouwen. Voor de israëlitische en orthodoxe eredienst, en ook voor de kathedralen, is het relatieve gewicht van die leningen wel duidelijk kleiner.

In de volgende tabel worden dezelfde cijfers nog eens weergegeven, maar ditmaal als gemiddelde per eredienst.

	eredienst	gebouwen	bestuur	priv. patr.	stichtingen	financiering	totaal
anglicaans	5.492	11.241	5.207	0	2.200	3.328	27.469
Israëlitisch	137.704	60.843	218.854	6.538	0	1.048	424.987
kathedraal	171.702	290.214	90.048	46.720	2.718	18.750	620.153
orthodox	6.523	13.165	2.830	0	0	382	22.900
protestants	5.957	8.719	5.989	335	0	3.425	24.425
r.-katholiek	9.998	17.990	2.715	2.644	179	5.612	39.138
gemiddeld	10.599	18.498	3.560	2.689	185	5.554	41.086

Als we bovenstaande cijfers met elkaar vergelijken, vallen de verschillen tussen de verschillende erediensten meteen op. Zoals te verwachten was, ligt de 'omzet' van de kathedrale kerkfabrieken veel hoger dan voor de andere besturen van de eredienst. Ook bij de Israëlitische gemeenten ligt het totaal van de uitgaven opvallend hoog, hoewel zij geen gemeentelijke toelagen ontvangen. Verder valt op dat de uitgaven voor het privaat patrimonium vooral een zaak zijn van de rooms-katholieke kerkfabrieken (de kathedralen inbegrepen). Dat vertaalt zich ook aan ontvangstenzijde in meer ontvangsten in deze hoofdfunctie.

Exploitatieontvangsten

Deze tabel geeft de verdeling van de exploitatieontvangsten over de verschillende hoofdfuncties weer, opgesplitst per eredienst:

	eredienst	gebouwen	bestuur	priv. patr.	stichtingen	financiering	toelage	totaal
anglicaans	18.306	7.812	3.129	7.373	16.605	12.653	93.610	159.487
Israëlitisch	700.297	111.357	939.263	162.468	73.000	51.833	0	2.038.218
kathedraal	178.457	1.389.446	8.526	644.907	63.093	108.794	310.620	2.703.842
orthodox	49.492	1.196	5.219	0	0	500	205.477	261.884
protestants	230.423	58.267	23.371	73.323	7.760	58.628	378.679	830.451
r.-katholiek	8.164.852	4.833.146	1.720.663	14.785.617	1.856.308	2.807.201	44.273.367	78.441.154
eindtotaal	9.341.827	6.401.224	2.700.171	15.673.689	2.016.765	3.039.609	45.261.752	84.435.037

Een gemiddeld bestuur van de eredienst is dus voor 54% van de exploitatieontvangsten afhankelijk van de exploitatietoelage van de gemeente of de provincie. Opvallende uitschieters zijn hier de Israëlitische eredienst die volledig zelfbedruipend functioneert en de orthodoxe die in verhouding tot de andere erediensten veel minder eigen inkomsten heeft (en dan nog bijna uitsluitend in de hoofdfunctie eredienst). Net als aan uitgavenzijde blijkt dat de invloed van het privaat patrimonium bij de rooms-katholieke eredienst (incl. de kathedralen) veel groter is dan bij de andere erediensten.

In de volgende tabel worden dezelfde cijfers nog eens weergegeven, maar ditmaal als gemiddelde per eredienst.

	eredienst	gebouwen	bestuur	priv. patr.	stichtingen	financiering	toelage	totaal
anglicaans	3.661	1.562	626	1.475	3.321	2.531	18.722	31.897
israëlitisch	140.059	22.271	187.853	32.494	14.600	10.367	0	407.644
kathedraal	44.614	347.362	2.131	161.227	15.773	27.198	77.655	675.961
orthodox	4.499	109	474	0	0	45	18.680	23.808
protestants	7.433	1.880	754	2.365	250	1.891	12.215	26.789
r.-katholiek	4.608	2.728	971	8.344	1.048	1.584	24.985	44.267
gemiddeld	5.110	3.502	1.477	8.574	1.103	1.663	24.760	46.190

Het hoge bedrag aan ontvangsten die verband houden met het kerkgebouw bij de kathedrale kerkfabrieken is uiteraard te wijten aan hun toeristische aantrekkingskracht (die vooral bij de kathedralen van Antwerpen en Gent heel wat opbrengsten genereert).

Exploitatietoelage

In bovenstaande tabellen kunnen ook de exploitatietoelagen per eredienst worden afgelezen. Die exploitatietoelagen werden betaald door de gemeentebesturen, behalve die voor de kathedrale en orthodoxe kerkfabrieken, waarvoor de provincies tussenkomen in de tekorten.

Op basis van de verzamelde gegevens kan ook een onderscheid gemaakt worden tussen de exploitatietoelagen die tijdig uitbetaald werden en de achterstallige toelagen (of toch die toelagen die de besturen van de eredienst als dusdanig geboekt hebben). Slechts 1,78% van de toelagen wordt als achterstallig geboekt.

De toelagen die door de besturen van de eredienst werden ontvangen, zouden uiteraard moeten aansluiten bij de toelagen die door de gemeentebesturen werden betaald. In de jaarrekeningen 2008 van de gemeentebesturen zijn voor €44.964.396 aan exploitatietoelagen opgenomen. De verwerkte jaarrekeningen van de besturen van de eredienst zijn goed voor €45.261.752 aan exploitatietoelagen, maar daar moeten de toelagen voor de kathedrale en orthodoxe kerkfabrieken van worden afgetrokken, aangezien die door de provincies worden betaald. Zo komen we op een bedrag van €44.745.656. Het verschil dat overblijft is te wijten aan de 27 besturen waarvoor nog geen gegevens beschikbaar zijn. Ter vergelijking: in de jaarrekeningen 2007 van de gemeentebesturen werden voor €47.631.802 aan exploitatietoelagen opgenomen.

Er is een opvallend verschil vast te stellen tussen de verschillende provincies. Dat blijkt uit onderstaande tabel. Hierin wordt geen onderscheid gemaakt tussen de verschillende erediensten, omdat de verschillen niet gerelateerd blijken aan bepaalde erediensten.

	gemiddelde exploitatietoelage
Antwerpen	7.069
Limburg	30.306
Oost-Vlaanderen	20.833
Vlaams-Brabant	15.735
West-Vlaanderen	49.969
gemiddeld	24.760

Het opvallend lage bedrag voor de provincie Antwerpen lijkt voor een groot deel te wijten aan de beduidend lagere aflossingen van leningen. In die provincie blijken gemeenten meer dan elders zelf als bouwheer op te treden voor investeringen aan de kerkgebouwen. Dat leidt niet enkel tot lagere investeringstoelagen, ook de financiering van de investeringen komt dan niet in de boekhouding van de besturen van de eredienst, waardoor er minder leningen zijn en lagere exploitatietoelagen.

Investeringsuitgaven

De investeringsuitgaven voor de besturen van de eredienst bedroegen in 2008 €127 miljoen. In onderstaande tabel wordt de verdeling van die uitgaven over de verschillende hoofdfuncties weergegeven, opgesplitst per eredienst. In de tweede tabel worden dezelfde cijfers weergegeven als gemiddelde per bestuur.

	eredienst	gebouwen	bestuur	priv. patr.	stichtingen	financiering	totaal
anglicaans	0	11.872	2.037	0	0	0	13.909
Israëlitisch	0	10.000	1.005	0	0	0	11.005
kathedraal	28.640	2.156.679	0	1.733.143	800	517.096	4.436.358
orthodox	4.100	529.201	2.275	0	0	73.653	609.229
protestants	2.965	274.874	1.283	184.352	0	25.939	489.413
r.-katholiek	1.731.347	49.108.912	160.565	61.429.373	2.180.425	6.884.480	121.495.101
eindtotaal	1.767.051	52.091.538	167.164	63.346.868	2.181.225	7.501.168	127.055.014

	eredienst	gebouwen	bestuur	priv. patr.	stichtingen	financiering	totaal
anglicaans	0	2.374	407	0	0	0	2.782
israëlitisch	0	2.000	201	0	0	0	2.201
kathedraal	7.160	539.170	0	433.286	200	129.274	1.109.089
orthodox	373	48.109	207	0	0	6.696	55.384
protestants	96	8.867	41	5.947	0	837	15.788
r.-katholiek	977	27.714	91	34.667	1.230	3.885	68.564
gemiddeld	967	28.496	91	34.654	1.193	4.103	69.505

In de investeringen lijkt op basis van deze tabellen het private patrimonium de zwaarste uitgavenpost te zijn (voornamelijk bij de rooms-katholieke eredienst). Dat beeld is echter sterk vertekend doordat de herbeleggingen ook als uitgave moeten worden geboekt. Die uitgaven voor herbeleggingen komen in de hoofdfunctie privaat patrimonium terecht. Dat zijn echter geen 'echte' uitgaven, in die zin dat die gelden niet verdwijnen en dat zij opbrengsten genereren die de exploitatie ten goede komen. Op ba-

sis van de momenteel beschikbare gegevens kunnen die herbeleggingen niet worden uitgefilterd. Op basis van de ontvangsten in de hoofdfunctie privaat patrimonium kan wel een idee gevormd worden van deze herbeleggingen: die ontvangsten bedragen (na aftrek van de investeringstoelagen) in totaal €57.237.006. Het privaat patrimonium maakt in de investeringen dus een globaal 'verlies' van ongeveer €6 miljoen. Daar staat een 'winst' van €11 miljoen in de exploitatie tegenover. Dat zijn uiteraard slechts globale cijfers. De concrete situatie bij elk bestuur van de eredienst kan sterk variëren.

Als we die herbeleggingen buiten beschouwing laten zijn de zwaarste uitgavenposten, niet geheel onverwacht, de gebouwen van de eredienst. Uitgaande van de raming van €6 miljoen voor het privaat patrimonium slopen de gebouwen 75% van de investeringsuitgaven op. Het werkelijke percentage ligt wellicht nog hoger omdat de manier waarop prefinancieringen verwerkt worden in de kasboekhouding van de besturen van de eredienst het aandeel van de hoofdfunctie financiering opdrijft tot 11%.

Investeringstoelagen

Onderstaande tabellen geven de investeringstoelagen die de besturen van de eredienst hebben ontvangen in 2008, opgesplitst per uitbetalende overheid. De eerste tabel geeft de totalen per eredienst. De tweede geeft het gemiddelde per bestuur.

	gemeenten	provincies	Vlaanderen	totaal
anglicaans	0	0	0	0
Israëlitisch	0	0	0	0
kathedraal	44.236	255.939	274.830	575.004
orthodox	65.722	291.162	155.160	512.044
protestants	163.816	17.260	0	181.076
r.-katholiek	17.392.860	3.451.670	12.277.806	33.122.337
eindtotaal	17.666.634	4.016.031	12.707.796	34.390.461

	gemeenten	provincies	Vlaanderen	totaal
anglicaans	0	0	0	0
Israëlitisch	0	0	0	0
kathedraal	11.059	63.985	68.707	143.751
orthodox	5.975	26.469	14.105	46.549
protestants	14.892	1.569	0	16.461
r.-katholiek	9.815	1.948	6.929	18.692
gemiddeld	9.664	2.197	6.952	18.813

Voor de gemeentelijke toelagen kan de vergelijking gemaakt worden met de cijfers uit de gemeenterekeningen. Daarin werden onder de functie 79, erediensten, voor €23.496.582 overdrachten geboekt in 2008. Dat is echter slechts een gedeelte van de gemeentelijke bijdragen aan de investeringen in verband met erediensten. Er werd immers ook voor €22.230.080 rechtstreeks geïnvesteerd, zonder tussenkomst van de besturen van de eredienst. Zoals hoger al opgemerkt, gebeurt dat opvallend vaker in de provincie Antwerpen. De gemeenten van die provincie alleen al zijn goed voor €15,5 miljoen van die investeringen. Tegelijkertijd ontvingen de gemeenten ook voor €7,9 miljoen aan toelagen vanwege andere overheden voor die investeringen.

De investeringstoelagen die de besturen van de eredienst ontvingen, kunnen ook worden opgesplitst per hoofdfunctie, waarbij binnen de hoofdfunctie gebouwen een verdere opdeling kan worden gemaakt tussen het hoofdgebouw van de eredienst, de andere gebouwen van de eredienst en de woning van de bedienaar van de eredienst. In dat laatste geval gaat het bijna uitsluitend om de traditionele (rooms-katholieke) pastorieën. Opnieuw worden eerst de totalen getoond en daarna de gemiddelden per bestuur.

	eredienst	hoofd-gebouw	ander gebouw	woning	bestuur	privaat patr.	Totaal
anglicaans	0	0	0	0	0	0	0
Israëlitisch	0	0	0	0	0	0	0
kathedraal	13.645	561.360	0	0	0	0	575.004
orthodox	4.100	505.670	0	0	2.275	0	512.044
protestants	6.015	156.272	18.394	395	0	0	181.076
r.-katholiek	1.030.148	29.533.914	388.943	1.011.099	52.193	1.106.040	33.122.337
Eindtotaal	1.053.908	30.757.215	407.337	1.011.494	54.467	1.106.040	34.390.461

	eredienst	hoofd-gebouw	ander gebouw	woning	bestuur	privaat patr.	Totaal
anglicaans	0	0	0	0	0	0	0
Israëlitisch	0	0	0	0	0	0	0
kathedraal	3.411	140.340	0	0	0	0	143.751
orthodox	373	45.970	0	0	207	0	46.549
protestants	194	5.041	593	13	0	0	5.841
r.-katholiek	581	16.667	219	571	29	624	18.692
gemiddeld	577	16.826	223	553	30	605	18.813

Uit bovenstaande tabellen blijkt overduidelijk dat de investeringstoelagen hoofdzakelijk worden uitbetaald voor werken aan de gebouwen van de eredienst, wat uiteraard volledig in de lijn van de verwachtingen ligt.

Investeringsontvangsten

In onderstaande tabel worden de investeringsontvangsten getoond, na aftrek van de investeringstoelagen. In de eerste tabel worden de totalen gegeven, in de tweede de gemiddelden.

	eredienst	gebouwen	bestuur	priv. patr.	stichtingen	financiering	totaal
anglicaans	0	24.200	520	0	0	0	24.720
Israëlitisch	0	7.185	0	0	0	0	7.185
kathedraal	0	0	0	1.792.251	800	2.080.198	3.873.249
orthodox	0	0	0	0	0	105.653	105.653
protestants	1.049	23.582	292	163.218	0	99.000	287.141
r.-katholiek	582.896	5.619.595	326.720	57.237.006	2.076.091	19.957.127	85.799.435
Eindtotaal	583.945	5.674.562	327.532	59.192.476	2.076.891	22.241.978	90.097.384

	eredienst	gebouwen	bestuur	priv. patr.	stichtingen	financiering	totaal
anglicaans	0	4.840	104	0	0	0	4.944
israëliïsch	0	1.437	0	0	0	0	1.437
kathedraal	0	0	0	448.063	200	520.050	968.312
orthodox	0	0	0	0	0	9.605	9.605
protestants	34	761	9	5.265	0	3.194	9.263
r.-katholiek	329	3.171	184	32.301	1.172	11.262	48.420
gemiddeld	319	3.104	179	32.381	1.136	12.167	49.287

Hier valt voornamelijk het overwicht van het privaat patrimonium op, vooral bij de besturen van de rooms-katholieke eredienst. Een gedeelte van die ontvangsten werd ongetwijfeld gebruikt voor de financiering van investeringsprojecten. Voor een groot stuk gaat het echter om beleggingen die als ontvangst geboekt werden en meteen werden herbelegd (cf. hierboven bij investeringsuitgaven).

Daarnaast zijn er enkel substantiële ontvangsten in de hoofdfunctie financiering. Hieronder vallen de leningen, maar ook tijdelijke prefinancieringsvormen (zoals verdisconteringen van toelagen).

Conclusies

De cijfers van de jaarrekeningen van besturen van de erediensten laten ons toe om een veel gedetailleerder beeld te krijgen dan totnogtoe mogelijk was. Uit die cijfers blijken grote verschillen tussen de erkende erediensten, bijvoorbeeld wat betreft het privaat patrimonium. Die verschillen zijn niet onverwacht en kunnen worden verklaard door allerlei historische factoren.

Daarnaast blijken ook regionale verschillen te bestaan, bijvoorbeeld in de gemiddelde exploitatietoelagen in de verschillende provincies en, daaraan gekoppeld, de rechtstreekse investeringen door gemeentebesturen in gebouwen van de eredienst. Die regionale diversiteit ligt minder voor de hand, maar komt wel heel duidelijk tot uiting in de cijfers.

Een constante voor heel Vlaanderen en voor alle erediensten is wel dat de uitgaven voor de eredienst worden gedomineerd door de gebouwen van de eredienst. Zowel in de exploitatie als in de investeringen houden de meeste uitgaven verband met die gebouwen. Daar moeten de rechtstreekse uitgaven van de gemeentebesturen, veelal als eigenaars van die gebouwen, nog worden bijgeteld. Wat de gemeenten en provincies betreffen, komt de financiering van de erediensten dus grotendeels neer op een financiering van de gebouwen van de eredienst.

Meer informatie

www.binnenland.vlaanderen.be/erediensten

Het Europese voorzitterschap de EU-ambitie van ABB

Sinds 1 juli 2010 is België voorzitter van de Raad van de EU en dit op een moment dat Europa met de financiële crisis, de nieuwe kandidaat-lidstaten en het verdrag van Lissabon voor grote uitdagingen staat. De crisis is niet alleen voelbaar op sociaaleconomisch vlak, maar knaagt ook aan het vertrouwen en het samenhangingsgevoel binnen de unie tussen de lidstaten. Op lange termijn moet de Europese Unie het hoofd bieden aan het klimaatvraagstuk en zal de energiezekerheid verhoogd moeten worden. Dat tracht de unie te counteren met de EU 2020 strategie. Deze strategie is gericht op de toekomstige groei van de Europese Unie. Die groei moet "slim" zijn en gebaseerd op innovatie en kennis. De groei dient ook duurzaam te zijn waarbij ingezet wordt op een groene en efficiënte economie. En als laatste dient de groei ook inclusief te zijn, voor een economie met veel werkgelegenheid en sociale en territoriale cohesie.

Vlaanderen treedt op als Belgische voorzitter

Ook de Belgische deelstaten staan naast het federale niveau op het Europese podium. Door de unieke Belgische staatsstructuur krijgen de deelstaten de bevoegdheid om op internationaal niveau mee te spelen. De deelstaten hebben het recht om binnen hun bevoegdheden verdragen af te sluiten met andere regio's of staten en kunnen dus ook optreden als vertegenwoordiger van de federale lidstaat zelf. Tussen de Belgische overheden werd in 2008 een toerbeurtregeling afgesproken over het voorzitterschap van de verschillende Europese raden. Hierdoor zullen de Vlaamse ministers met de bevoegdheden visserij, leefmilieu, onderwijs, jeugd & sport als voorzitter optreden binnen die raadsformaties. Voor deze beleidsvelden zal Vlaanderen ook instaan voor het nodige voorbereidingswerk en de informele vergaderingen. Ook in de andere beleidsdomeinen is Vlaanderen aanwezig, als participant, assessor of als medeorganisator van evenementen.

Lokaal beleid en Europa

Het Europese besluitvormingsproces is niet in eerste instantie georiënteerd op de lokale en regionale besturen, niettegenstaande vele Europese beslissingen het meest voelbaar zijn op het lokale of regionale niveau. Daarom is het belangrijk dat de lokale en regionale besturen inspraak krijgen in het Europese besluitvormingsproces.

Het Verdrag van Lissabon tracht hierop in te spelen. Het verdrag erkent de lokale besturen als belangrijke schakel bij de beleidsuitvoering, dat tot uiting komt in het (afdwingbare) principe van subsidiariteit. Het subsidiariteitsbeginsel is gedefinieerd in artikel 5 van het EG-verdrag. Het is bedoeld om de besluitvorming zo dicht mogelijk bij de burger te brengen. Als men op EU-niveau een maatregel wil nemen, wordt daarom eerst nagegaan of het beoogde effect niet ook op nationaal, regionaal of lokaal niveau kan worden bereikt. Concreet betekent dit dat de unie - behalve voor gebieden die onder haar exclusieve bevoegdheid vallen -

slechts maatregelen neemt wanneer die doeltreffender zijn dan wanneer die op nationaal, regionaal of lokaal vlak worden genomen

Vlaams lokaal beleid met Europese ambities

De verschillende beleidsdomeinen van het agentschap werden voor het EU-voorzitterschap toegewezen aan andere Belgische overheden. Toch is het Agentschap voor Binnenlands Bestuur zeer actief betrokken bij dit voorzitterschap. Het agentschap maakt dan ook dankbaar gebruik van die kans om zich aan de Europese partners en collega's te tonen en het Vlaamse beleid in de kijker te zetten. Netwerken en contacten intensifiëren geeft een meerwaarde aan die bijeenkomsten die zich op termijn laten vertalen in beter bestuur.

De nieuwe Europese, naar lokale besturen gerichte, beleids optie die het Verdrag van Lissabon biedt, wensen we als Vlaams Agentschap voor Binnenlands

Bestuur aan te grijpen om de inspraak van de lokale besturen binnen de Europese Unie te vergroten. Samen met de andere gewesten en met de Duitstalige Gemeenschap wordt daarom een *High Level Meeting on Local Governance* georganiseerd.

Ook de zeer actuele thema's rond stedenbeleid en inburgering en integratiebeleid vormen het onderwerp van studiedagen en topontmoetingen tussen experts waarop Vlaanderen, via het Agentschap voor Binnenlands Bestuur, zijn expertise aanbiedt en voorstelt.

High Level Meeting on Governance

De High Level Meeting is een ambtelijke vergadering op hoog niveau. Deze worden doorgaans niet bijgewoond door de ministers, maar door de leidend ambtenaren en de materiespecialisten. Zo worden alle administratief verantwoordelijken eenmaal per jaar samengebracht om ideeën uit te wisselen over het beleid rond de lokale besturen. Er kan nagedacht worden over de toekomst van het regionale en lokale beleid binnen de Europese Unie. De samenstelling van de bijeenkomst verzekert een grote kennis van zaken. Deze personen zijn niet aan politieke agenda's gebonden en weten wat het beleid in de praktijk inhoudt.

De HLM is ontstaan op initiatief van het Nederlandse EU-voorzitterschap in 2004. Dit bracht voor het eerst de leidend ambtenaren uit de lidstaten samen om van gedachten te wisselen rond het lokale bestuursniveau. Dit initiatief kreeg navolging in het Verenigd Koninkrijk, Finland, Portugal, Frankrijk, Zweden en nu België.

Het hoofdthema dit jaar is *Local governance & efficiency* en wordt door Vlaanderen gepresenteerd op basis van een vragenlijst die werd verstuurd naar de EU-lidstaten en kandidaat-lidstaten, uit-

gebreid met Noorwegen en Zwitserland. De Vlaamse academische SBOV-groep onder leiding van professor Geert Bouckaert staat in voor de gegevensverwerking en zal de tendensen detecteren en wetenschappelijk onderbouwen. In een latere editie van BinnenBand zullen die bevindingen worden besproken.

Het agentschap sluit zich zo aan bij de Vlaamse invulling van de Europese 2020 agenda. Vlaanderen zet zeer nadrukkelijk *Good Governance* voorop om de 2020 strategie in te vullen. Via een efficiënt werkende overheid tracht men de welvaart van alle Vlamingen te verhogen. De verschillende overheden trachten, elk op hun niveau, tegen 2020 substantiële efficiëntiewinsten te realiseren, te vergelijken met topregio's die een evenwaardig overheidsaanbod realiseren. Vlaanderen heeft op korte termijn een aantal outputgerichte indicatoren uitgewerkt die de kwaliteit, kwantiteit en efficiëntie van de genomen maatregelen beter moeten kunnen meten en opvolgen.

Het uitdragen van de meerwaarde van een efficiënte, effectieve en kwaliteitsvolle overheidsorganisatie is een prioriteit die de Vlaamse Regering ook voor het internationaal beleid voorop stelt, en is bijgevolg een kerntaak van het agentschap

In een workshop wordt de impact van de financiële crisis besproken. De andere workshops hebben als thema EGTS (Europese Groep voor Territoriale Samenwerking) en de doorwerking en implementatie van Europese regelgeving bij de lokale besturen.

Naast de Europese instellingen, het Comité van de Regio's, de Raad van Europa en Europese groeperingen van lokale besturen (o.a. Eurocities) zijn voor België ook de verenigingen van gemeenten en provincies uitgenodigd.

Opmerkelijk is dit jaar de belangstelling van het Comité van de Regio's om nau-

wer met de HLM-groep samen te werken. Dit jaar zal de HLM on Governance zich dan ook moeten buigen over de toekomst en de doelstellingen. Vlaanderen wil het intensifiëren van de contacten met Europa graag ondersteunen en stimuleren. Een mogelijkheid is het nastreven van een grotere betrokkenheid van de permanente vertegenwoordigingen van de EU-lidstaten bij de EU.

Het Comité van de Regio's als Europese ambassadeur van de lokale & regionale overheden.

Het Comité van de Regio's is een Europese instelling die als spreekbuis dient voor de lokale en regionale overheden in Europa. De oprichting van het Comité van de Regio's (1994), mee op initiatief van Vlaanderen, had een tweeledig doel. Ten eerste werd driekwart van de Europese regelgeving op decentraal niveau ten uitvoer gebracht. Zo leek het zinvol om vertegenwoordigers van de decentrale niveaus te betrekken bij de totstandkoming van nieuwe communautaire wetgeving. Ten tweede werd er gevreesd dat de burgers de sprongen voorwaarts van de EU niet konden bijbenen. Een manier om die afstand weg te werken was het oprichten van een orgaan dat dicht bij de burger staat en dat een rol krijgt bij het wetgevingsproces.

In het comité zetelen vertegenwoordigers uit de 27 Europese lidstaten. Samen zijn ze met 344. De leden worden door de lidstaten zelf voorgedragen en moeten zetelen in een decentrale instantie van hun land. België is het enige land dat, tot voor kort, geen vertegenwoordiger had uit de lokale besturen. Op een Waals lid na, zetelen alle Belgische leden in een regionaal parlement. Luc Van den Brande was tot 2009 de voorzitter van het Comité van de Regio's. Momenteel is dit de Italiaanse Mercedes Bresso.

Stedenbeleid

Het team stedenbeleid van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur is in het kader van het voorzitterschap mede-organisator van verschillende evenementen en congressen. Deze bouwen verder op de samenkomsten die er reeds waren onder het Spaanse voorzitterschap. Zo was er een informele raad in Toledo over het huisvestings- en stedenbeleid. Hier kwamen diverse thema's uit de Europese 2020 strategie aan bod, en de implicaties op stadsontwikkeling. Er werd gedebatteerd over een Europees Referentiekader voor duurzame steden, en het strategische potentieel van een geïntegreerde stadsvernieuwing in de toekomstige stadsontwikkeling van Europa werd overwogen.

Als resultaat van deze raad werd de Verklaring van Toledo goedgekeurd, een tekst die voortbouwt op het Charter van Leipzig, met het doel in de toekomst te werken aan een geïntegreerde visie rond stadsontwikkeling en stedelijke herwaardering. Ongeveer 70% van de Europeanen woont in de stad. De steden moeten duurzaam, eco-efficiënt en leefbaar worden. Dit moet zorgen voor een competitieve duurzame economie.

Vlaanderen zelf voert al geruime tijd een actief stedenbeleid waarbij diverse instrumenten zijn ontwikkeld en worden toegepast. Met de stadsmonitor beschikt Vlaanderen over een uitstekend monitoringinstrument. De Toledoverklaring levert een bevestiging van het gevoerde beleid, en een aansporing om dit verder aan te scherpen en te profileren over de grenzen heen.

Op 2 december 2010 is er in Luik een Multi Level Conferentie rond het thema "Nieuwe methoden voor een strategie van geïntegreerde stadsontwikkeling op alle bestuursniveau's". De federale overheid, cel Grootstedenbeleid, organiseert

dit evenement in samenwerking met de drie gewesten. Verschillende Europese netwerken zijn betrokken bij de inhoudelijke voorbereiding van de conferentie. België tracht via deze weg het Charter van Leipzig verder te vertalen in concrete methodieken en beleidsstrategieën.

Het EU-voorzitterschap wordt voor het beleidsdomein stedenbeleid afgesloten met een meeting van de directeurs-generaal van de EU-lidstaten in Gent rond "Urban Development".

Inburgering en integratie

Inburgering en integratie zijn zeer actuele internationale thema's die niet ontbreken tijdens het EU-voorzitterschap. Het team zal enkele vergaderingen mee organiseren onder coördinatorschap van het federale centrum voor gelijkheid van kansen en racismebestrijding.

Op 25 en 26 november 2010 vindt in Gent, op initiatief van Vlaanderen, een expertenvergadering plaats over het thema *De meerwaarde van een lokale en regionale aanpak van inburgering*. De doelstelling van deze conferentie is het delen van ervaringen en goede praktijken over hoe in lokale en regionale context wordt gewerkt aan o.a. taalverwerving, participatie en inburgering. De conferentie wenst ook het startpunt te zijn voor een blijvende aandacht, dialoog en uitwisseling tussen de deelnemende regio's, lokale actoren en experts. Aan deze conferentie zullen ook experts uit Catalonië en Quebec deelnemen.

Op 15 en 16 december 2010 wordt in Brussel een *Expert Conference on European Integration modules* gehouden. De EU wenst Europese integratiemodules uit te bouwen als flexibel referentiekader voor introductiestages en taalonderricht, betrokkenheid van de onthaalmaatschappij en de deelname van derdelanders

aan verschillende aspecten van het integratieproces. Deze eerste EU-conferentie over Europese modules wordt georganiseerd binnen de schoot van het netwerk van de Nationale Contactpunten voor Integratie (NCPI-netwerk). Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur ondersteunt het evenement financieel en zal een presentatie geven over de toepassing van modules in het Vlaamse inburgeringsbeleid.

Beschouwingen

De Vlaamse politieke aspiraties waarbij het geven van een internationale uitstraling aan Vlaanderen vooropstaat maken het ons mogelijk om met de steun en de belangstelling van de beleidsverantwoordelijken, ons Vlaams beleid uit te dragen en de wisselwerking met buitenlandse collega's te stimuleren.

Dit voorzitterschap vormt een ideale gelegenheid om hier werk van te maken.

Meer informatie

www.binnenland.vlaanderen.be/buitenlands-beleid

Het dagelijks personeelsbeheer

Nogal wat lokale besturen blijven worstelen met het begrip "dagelijks personeelsbeheer". We zetten voor u een en ander nog even op een rij.

Secretaris versus college

Conform artikel 86 van het Gemeentedecreet is de gemeentesecretaris bevoegd voor het dagelijks personeelsbeheer. Wat hieronder moet verstaan worden, werd in het Gemeentedecreet van 15 juli 2005 niet expliciet bepaald, maar in de memorie van toelichting werd aan de hand van een aantal voorbeelden aangegeven wat de decreetgever met deze bepaling voor ogen had.

Het feit dat de decreetgever zelf geen expliciete omschrijving had gegeven aan dit begrip, gaf in sommige besturen aanleiding tot betwistingen tussen schepencolleges en secretarissen. Laatstgenoemden wezen op hun zgn. "decretaal toegewezen bevoegdheid" (cfr. art. 86 GD), daar waar de schepencolleges zwaaiden met hun algemene uitvoeringsbevoegdheid.

Problemen zijn er om opgelost te worden, en dus trachtte het zogenaamde Hersteldecreeet van 23 januari 2009 duidelijkheid te brengen. Om de betwistingen te beëindigen, werd het genoemde artikel 86 aangevuld met de uitdrukkelijke bepaling dat het aan de gemeenteraad, in het kader van zijn regelgevende bevoegdheid, toekomt om het begrip dagelijks personeelsbeheer concreet te omschrijven. In artikel 43 GD werd daarenboven toegevoegd, dat de gemeenteraad deze be-

voegdheid niet kan delegeren. Beide wijzigingen werden uitvoerbaar met ingang van 1 juli 2009. Duidelijk toch?

Inderdaad, ware het niet dat ondertussen ook nog het BVR RPR van 7 december 2007 was verschenen. Daarin – en ook in het voorbeeld van rechtspositieregeling – werd namelijk toepassing gemaakt van de vorige versie van het Gemeentedecreet met betrekking tot de invulling van het begrip dagelijks personeelsbeheer. Het gaat ondermeer over het toestaan van dienstreizen (art. 154 BVR RPR), de vaststelling van de individuele jaarsalarissen (art. 112, laatste lid van het BVR RPR), de toekenning van opdrachthouderschap (art. 93 BVR RPR), de toestemming of weigering van deelname aan vorming, de toekenning van verloven en afwezigheden enz. Heel wat gemeentebesturen hadden op 1 juli 2009, de bovenvermelde bevoegdheden dan ook aan hun secretaris in hun lokale rechtspositieregeling toegekend.

BVR RPR versus Gemeentedecreet

Een nieuwe discussie laaide op. Sommige secretarissen gingen er van uit dat bovenvermelde bevoegdheden hun "wettelijk" toegewezen waren door het BVR RPR, en dat de gemeenteraad deze op basis van het gewijzigde artikel 86 van het Gemeentedecreet niet aan hun bevoegd-

heid kon onttrekken, door bijvoorbeeld te stellen dat ze niet begrepen worden onder "dagelijks personeelsbeheer".

Sommige schepencolleges stelden deze redenering in vraag en stelden dat het Hersteldecreeet van een latere datum is dan het BVR RPR en dat het gewijzigde artikel 86 Gemeentedecreet voorrang heeft op het BVR RPR...

De enige juiste interpretatie ligt in het midden.

Het BVR RPR van 7 december 2007 heeft immers de bevoegdheden niet geregeld, maar heeft voor 'wie doet wat' alleen maar toepassing gemaakt van de bevoegdheidsverdelende bepalingen zoals die op dat moment in het Gemeentedecreet waren opgenomen. Ze strekken niet tot regeling van die bevoegdheden. Dat stond ook met zoveel woorden in het verslag aan de Vlaamse Regering in de toelichting bij de definities over organen en personen in artikel 2 van het besluit. Door de wijziging van het Gemeentedecreet ontstaat er echter een nieuwe situatie. Het Gemeentedecreet staat immers hoger dan het BVR RPR in de hiërarchie der rechtsnormen. Door de wijziging van artikel 86 GD wat betreft het dagelijks personeelsbeheer worden enkele bepalingen uit het BVR RPR dan ook overruled.

Wat met lokale rechtspositieregelingen?

Wat betekent een en ander nu concreet? Moeten alle lokale rechtspositieregelingen als gevolg daarvan dan opnieuw worden aangepast? Neen. De gemeenteraad kan ervoor opteren om te stellen dat de bevoegdheden die hij via de lokale RPR aan de secretaris heeft toegekend wat hem betreft inderdaad onder het begrip dagelijks personeelsbeheer vallen, en dat er bijgevolg niets hoeft te worden aangepast. Is hiertoe een uitdrukkelijke gemeenteraadsbeslissing vereist? Niet noodzakelijk. Als de raad "stil zit" en alles bij het oude laat, dan wordt de lokale RPR geïnterpreteerd als zijnde de invulling die de raad heeft gegeven aan het begrip dagelijks personeelsbeheer. Een uitdrukkelijke beslissing waarbij het begrip dagelijks personeelsbeheer concreet wordt gedefinieerd is natuurlijk altijd raadzamer. Dat is tenslotte de wil van de decreetgever. Alles wat zo ondergebracht wordt onder dagelijks personeelsbeheer is dan de ontegensprekelijke, rechtstreekse bevoegdheid van de secretaris.

Anderzijds kan de gemeenteraad ook indirect in de lokale RPR interveniëren en een aantal bevoegdheden aan de secretaris "onttrekken", door uitdrukkelijk te stellen dat deze "niet" onder het begrip dagelijks personeelsbeheer ressorteren. Voor de personeelsmaatregelen die aan het dagelijks personeelsbeheer onttrokken zijn, gelden dan de gewone decretale bevoegdheidsregels. De raad is exclusief bevoegd voor regels, het college voor uitvoering van bestaande regels. Op die manier zullen de bevoegdheden die voorheen bij de secretaris zaten meestal terecht komen bij het college als algemeen uitvoerend orgaan. Vreemd blijft dat dit college op grond van artikel 58 bij reglement de uitoefening van bepaalde bevoegdheden aan de gemeentesecretaris kan toevertrouwen. Die laatste kan

die bevoegdheid op zijn beurt verder delegeren aan andere personeelsleden... We vermoeden dat die delegatie door het college niet de bedoeling is met betrekking tot de handelingen van dagelijks personeelsbeheer die door de raad eerder aan de bevoegdheid van de secretaris werden onttrokken...

Enige voorzichtigheid is hierbij wel geboden. Op grond van datzelfde artikel 86 blijft de secretaris onverkort bevoegd voor de algemene leiding van de gemeentelijke diensten en blijft hij sowieso aan het hoofd van het gemeentepersoneel staan. De gemeenteraad, laat staan het college, kan hem de managementstaken die daarmee samenhangen niet afnemen, noch de bevoegdheden als lid van het managementteam. Ook de evaluatie in haar geheel wordt afgewikkeld op het niveau van de administratie, dus met inbegrip van de beslissingen over de gevolgen van de evaluatie, enz. Dat laatste volgt uit de interpretatie van de artikelen 114 en 115 van het Gemeentedecreet en niet uit de definities van dagelijks personeelsbeheer. Tot de bepalingen die de gemeenteraad wel uit het begrip dagelijks personeelsbeheer kan lichten, horen o.a. de bekendmaking en toekenning van opdrachthouderschap, de individuele salarisvaststelling, de toestemming voor dienstreizen, de verlening van toestemming om vorming te volgen, de toekenning van individuele verloven en afwezigheden ...

Onvoorwaardelijke uitoefening

Eens de raad met kennis van zaken heeft vastgesteld wat tot het dagelijks personeelsbeheer behoort, is zijn bevoegdheid ter zake meteen ook uitgeput. Noch de raad, noch het college kan nadien interveniëren in de concrete uitoefening door de secretaris van zijn bevoegdheid, noch

kunnen ze voorschrijven hoe die uitoefening concreet dient te gebeuren. Uiteraard dient de secretaris achteraf aan het college te rapporteren over het door hem uitgeoefende dagelijks personeelsbeheer, en kan het college desgevallend zijn appreciatie of depreciatie daarover ventileren in het evaluatieverslag, dat mede de basis vormt voor de bijzondere gemeenteraadscommissie bij de evaluatie van de secretaris.

Daarenboven houdt het college als budgethouder ook steeds nog een vinger aan de pols.

OCMW niet gebonden door bevoegdheidsorganisatie gemeente

Ondertussen is ook het OCMW-decreet van 19 december 2008 met vergelijkbare bepalingen van kracht geworden. Een veelgehoorde vraag betreft de al dan niet verplichting voor de OCMW-raad om de invulling van het begrip "dagelijks personeelsbeheer" af te stemmen op de definitie die hieraan door de gemeenteraad wordt gegeven.

Noch het Gemeentedecreet, noch het OCMW-decreet bepalen dat de invulling van het begrip dagelijks beheer gelijk moet zijn. De OCMW-raden kunnen bijgevolg het begrip dagelijks personeelsbeheer volledig autonoom invullen binnen de perken van het decreet, zoals hierboven geschetst.

Meer informatie

www.binnenland.vlaanderen.be/personeel

Publiciteit op gemeentelijke voertuigen: kritische beschouwingen

De toezichthoudende overheid heeft enkele besluiten van lokale besturen geschorst en vernietigd waarbij werd beslist om publiciteit te plaatsen op een of meer dienstvoertuigen van het bestuur. We nemen hier verschillende aspecten in ogenschouw die bij het nemen van dergelijke initiatieven om de hoek komen kijken.

'Win-win'-operatie

De constructie waarvan de toezichthoudende overheid de beslissingen vernietigde, hield in dat een publiciteitsfirma een voertuig gratis ter beschikking stelt aan het bestuur, waarvoor het bestuur in ruil aan deze firma de toelating geeft om voor eigen rekening publiciteit op dit voertuig te plaatsen. Deze constructie wordt vervolgens voorgesteld als een 'win-win'-operatie: het bestuur heeft een gratis voertuig en de publiciteitsfirma genereert inkomsten uit een 'rijdend reclamepaneel'. Dikwijls verliest men bij een dergelijke vereenvoudigde voorstelling van een zogenaamde 'win-win'-operatie uit het oog dat een derde partij op een of andere manier de prijs betaalt voor de winst die de twee andere partijen eruit halen. In dat geval zou men kunnen stellen dat op ethisch vlak de burger betaalt omdat hij zijn eigen gemeentelijke voertuigen niet meer herkent: de constructie leidt er immers toe dat het gemeentelijke voertuig volledig bedrukt wordt met een kakofonie van namen en logo's van plaatselijke firma's, en dat de aandachtige speurder ergens in een klein hoekje de naam of het logo van de gemeente of het OCMW nog kan terugvinden. Toegegeven: na enige tijd zal de burger wel

weten dat het unieke in zijn buurt rondrijdende reclamebord eigenlijk het gemeentelijk voertuig is, maar dat effect is eerder ironisch te noemen. Daar komt bij dat de burger dankzij zijn gemeenteoverheid ongevraagd geconfronteerd wordt met een overdosis commerciële reclame, telkens als het voertuig opduikt. Er zijn dus om te beginnen ethische aspecten aan deze praktijk verbonden.

Wat betreft de mate van commerciële publiciteit die mag gemaakt worden in verhouding tot de publieke informatie, gaf de toezichthoudende overheid in het verleden een indicatie, toen een gelijkaardige discussie werd gevoerd over straatnaamborden. In de omzendbrief van 4 mei 1988 van J. Michel, toenmalig minister van Binnenlandse Zaken, werd meegedeeld dat de minister geen bezwaren ziet tegen het aanbrengen van publiciteit op straatnaamborden, op uitdrukkelijke voorwaarde dat deze publiciteit slechts een zeer discrete plaats zou innemen.

In 2003 heeft Paul Van Grembergen, toenmalig Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, op een parlementaire vraag geantwoord dat er geen dwingende regelgeving bestaat aan-

gaande het aanbrengen van reclame op voertuigen van gemeenten of OCMW's. Als algemeen principe stelde hij dat toch een onderscheid moest gemaakt worden naargelang de aard en het gebruik van de voertuigen:

- op officiële dienstwagens, gebruikt voor formele dienstopdrachten van de overheid zelf of voor verplaatsingen van mandatarissen of personeel, lijken reclameboodschappen niet gepast, zeker niet indien ze van commerciële aard zijn. Openbare besturen moeten bij de uitoefening van hun taken en opdrachten het neutraliteitsbeginsel in acht nemen en zich gedragen overeenkomstig de waardigheid verbonden aan het bestuur. Vanzelfsprekend kan wel de naam of het logo van het bestuur worden aangebracht;
- voor andere voertuigen is een soepelere houding mogelijk. Toch is ook daarvoor een zekere terughoudendheid nodig wat betreft de onderwerpen of de inhoud van de boodschappen en moet het neutraliteitsbeginsel in acht worden genomen. Het bestuur kan hiervoor desgewenst een eigen regelgeving opmaken.

Het is duidelijk dat de toezichhoudende overheid het aanbrengen van publiciteit op straatnaamborden, voertuigen, enz. niet wou verbieden, maar er wel op wijst dat de publieke functie van het gebruikte medium moet overheersen en dat eventuele reclameboodschappen hieraan ondergeschikt moeten zijn.

Op de ethische aspecten zal dit artikel niet verder ingaan, wel op enkele andere aspecten, zoals de verschillende vormen van publiciteit en de wettelijke manieren om daarmee om te gaan. Het publiceren van commerciële reclame wordt namelijk nogal vlug gelijkgesteld met sponsoring en dat is bij nader inzien niet altijd correct. Er zijn immers nog andere manieren om publiciteit te voeren.

Sponsoring en reclame mag

Voor een goed begrip willen wij eerst de aandacht vestigen op wat onder sponsoring wordt verstaan. Van dit begrip zijn allerlei definitieën te vinden, maar de essentie kan samengevat worden door het te omschrijven als een overeenkomst waarbij de sponsor rechtstreeks steun (financieel of in natura) aanbiedt aan de gesponsorde partij en in ruil daarvoor een zekere vorm van bekendmaking krijgt door een vermelding van de naam van de sponsor eventueel gecombineerd met het logo en/of de baseline bvb. tijdens de gesponsorde activiteit of op een gesponsord product, of in een tijdschrift of op de website van de gesponsorde organisatie.

De wetgeving bevat geen expliciete bepaling die sponsoring verbiedt. Dat werd bevestigd in de reeds geciteerde omzendbrief van 4 mei 1988. Zich beroepend op dit standpunt hebben sindsdien tientallen gemeenten gesponsorde straat-

naamborden geplaatst. Het bleef trouwens niet enkel bij straatnaamborden: er verschenen bvb. ook gesponsorde kunstwerken op rotondes, sport- en cultuurevenementen werden gesponsord, enz.

Dat sponsoring niet verboden is, betekent echter niet dat alles dan ook maar moet kunnen. De vorm van bekendmaking van de sponsor is immers een tegenprestatie van de overheid die aan de sponsor een economisch voordeel toekent. Zeker indien er slechts ruimte is voor een beperkt aantal sponsors, moet rekening worden gehouden met de wetgeving rond overheidsopdrachten, en moet aan alle kandidaat-partners die in aanmerking komen, de gelegenheid gegeven worden om mee te dingen¹

Als een lokale overheid van sponsoring wil gebruik maken en er staat geen beperking op het aantal mogelijke sponsors, dan lijkt de toepassing van de wet op de overheidsopdrachten overbodig, omdat elke kandidaat de opdracht kan krijgen. De lokale overheid moet er wel over waken dat de overeenkomsten met de sponsors evenwichtig zijn: de marktwaarde van de zichtbaarheid die de sponsor krijgt, moet worden geschat, en moet evenredig zijn met wat de sponsor aan de lokale overheid geeft. Elke sponsor moet aan dezelfde voorwaarden dezelfde tegenprestatie krijgen.

Daarnaast zijn er ook de beginselen van behoorlijk bestuur. Als een lokaal bestuur dus de aankoop van een voertuig geheel of gedeeltelijk wil financieren met sponsoring moet het daarmee rekening houden.

Een andere manier om commerciële reclame te publiceren, maar die geen sponsoring kan genoemd worden, is het ter beschikking stellen van publiciteitsruimte tegen een vergoeding. Net zoals reclamepanelen (bvb. in bushokjes, in

een sporthal) of reclamepagina's van een informatieblad kan ook de oppervlakte van een voertuig gebruikt worden als publiciteitsruimte. Het lokale bestuur kan dus van een voertuig dat het heeft aangeschaft, zelf een gedeelte ter beschikking stellen voor adverteerders, waarbij een rechtstreekse relatie wordt gecreëerd tussen het lokale bestuur en de firma die de aangeboden ruimte gebruikt. Zo houdt het bestuur alle factoren in handen: welke advertenties komen erop, tegen welk tarief, hoeveel ruimte wordt erdoor in beslag genomen, enz.

De opbrengsten komen rechtstreeks ten goede van het bestuur. Uiteraard moet daarbij gelet worden op de hierboven vermelde principes die de toezichhoudende overheid in het verleden heeft meegedeeld.

Dienstverlening of overheidsopdracht?

De constructie die in het begin van dit artikel werd beschreven, beantwoordt noch aan de definitie van sponsoring noch aan die van het ter beschikking stellen van publiciteitsruimte. De eigenaar van het voertuig stelt zijn voertuig immers niet ter beschikking om er publiciteit voor zichzelf mee te maken: hij krijgt ervoor in ruil een vergoeding in natura, namelijk de toelating om er publiciteit op aan te brengen voor andere firma's, en daarvan int hij zelf rechtstreeks de opbrengsten. De firma's die adverteren op het voertuig, hebben geen relatie met de gemeente, want zij gaan enkel een contract aan met de eigenaar van de wagen, zijnde de publiciteitsfirma, en betalen haar de vergoeding.

Wanneer men nader onderzoekt wat deze overeenkomst in essentie inhoudt, dan kan men tot de conclusie komen dat

¹D. D'hooghe, 9.1. De gunning van overheidsopdrachten, Brugge, die Keure, 2009, 164-166.

de gemeente hiermee in feite een dienst verleent aan de publiciteitsfirma: de gemeente gaat de verbintenis aan om voor het vervoer van materieel of personen het voertuig van de publiciteitsfirma te gebruiken en zodoende gratis met commerciële reclame rond te rijden. Dat het voertuig tegelijkertijd voor eigen nut kan worden gebruikt, is eigenlijk te beschouwen als een neveneffect van de dienstverlening aan de firma.

In een aantal overeenkomsten staat zelfs een bepaling die de gemeente ertoe verplicht met het voertuig een minimale afstand per jaar af te leggen, en het verbod om een gelijkaardige overeenkomst aan te gaan met een andere firma.

Als dit een dienstverlening aan derden is, dan moet deze uiteraard ter beschikking staan van ieder die daarom vraagt en die aan de eventuele voorwaarden voldoet. Rondrijden met commerciële publiciteit kan echter bezwaarlijk als een taak van een lokaal bestuur beschouwd worden.

De overeenkomst is echter toch te catalogeren bij de overheidsopdrachten voor aanneming van leveringen: de firma stelt een voertuig ter beschikking van het lokale bestuur en krijgt een tegenprestatie geleverd, zowel door het lokaal bestuur (die met het voertuig rondrijdt) als van derden, namelijk de adverteerders. De tegenprestatie die van derden wordt verkregen, moet ook bij de waarde van de opdracht worden gerekend voor de toepassing van de drempelbedragen. Het is dus niet vanzelfsprekend om meteen te kiezen voor de onderhandelingsprocedure. Ingevolge artikel 17, §2, 1^a van de wet op de overheidsopdrachten is deze procedure immers beperkt tot een toe te wijzen bedrag van 67.000 euro (excl. BTW). Wanneer men er rekening mee houdt dat het contract voor meerdere jaren wordt aangegaan, dan is het niet ondenkbeeldig dat dit grensbedrag wordt overschreden²

Wordt er toch gekozen voor de onderhandelingsprocedure waarbij het bestuur zelf de kandidaten selecteert die zullen worden aangeschreven, dan moet men uiteraard firma's contacteren waarvan men zeker is dat zij dit soort opdrachten uitvoeren, zodat schijnmededinging wordt uitgesloten. Een tweede aandachtspunt bestaat erin dat men tijdens het voeren van de onderhandelingen het voorwerp van de opdracht niet fundamenteel mag wijzigen en dat, indien er een bestek is goedgekeurd, er niet mag worden afgevoerd van de regels en gunningcriteria ervan. De manier waarop de gunningcriteria zullen worden beoordeeld en waarop de puntentoekening zal geschieden, wordt ook best vooraf duidelijk vastgelegd. De ervaring heeft uitgewezen dat aan deze punten voldoende aandacht moet worden geschonken, zodat de toewijzing van dergelijke overheidsopdracht correct kan gebeuren.

Publiciteit op andere dragers

Bovenstaande beschouwingen gelden ook voor commerciële publiciteit op andere dragers dan een gemeentelijk voertuig. Een voorbeeld is de gemeentelijke infogids met reclameadvertenties. Regelmatig signaleren lokale besturen dat zij een voorstel krijgen van een publiciteitsfirma om een infogids uit te geven en deze te financieren met commerciële reclame. De firma vraagt aan de gemeente om de informatieve teksten aan te leveren, en zichzelf zal de infogids 'gratis' produceren, uiteraard erop rekenend dat de opbrengsten van de commerciële reclame ervoor zullen zorgen dat er een serieuze stuiver winst aan wordt overgehouden. Ook hier kan de bedenking gemaakt worden dat de 'gratis' aanmaak van de infogids op een of andere manier zal betaald worden, nl. door de gemeente die de teksten aanlevert, en door de burgers die in hun brievenbus een infogids zullen vinden die

meer weg heeft van een reclamebundel. De vraag is hoe de gemeente dit moet aanpakken. Een analoge beschouwing is hier mogelijk.

Het is niet vanzelfsprekend om op een dergelijk voorstel in te gaan. Zoals eerder vermeld, is deze soort van overeenkomst onderworpen aan de wetgeving rond overheidsopdrachten, en moet de gemeente aan alle kandidaat-partners die deze opdracht kunnen uitvoeren, de gelegenheid geven om mee te dingen.

Indien de gemeente een infogids wil uitgeven, dan kan zij hiertoe een overheidsopdracht uitschrijven. De opdracht kan inhouden dat de aannemer de gids samenstelt en publiceert volgens de voorwaarden die de gemeente bepaalt. Een van die voorwaarden kan zijn dat de aannemer in de gids publiciteit mag plaatsen waarvoor hij ook de opbrengst opstrijkt. De firma die dit aan de gunstigste voorwaarden aanbiedt, kan de opdracht krijgen. Ook hier is het aangewezen duidelijke afspraken te maken over de aard van de publiciteit en de maximale verhouding reclame/informatie. Ook hier moet de waarde van de advertentie-inkomsten bij de waarde van de opdracht worden gerekend³.

Een andere mogelijkheid is dat de gemeente zelf een gids samenstelt of laat samenstellen en bekend maakt dat een bepaalde paginaruimte ter beschikking staat voor reclameboodschappen tegen een bepaald tarief. Ze kan hiervoor perfect een reglement uitwerken om te bepalen welke de maximale grootte is van een advertentie, wat de tarieven zijn, enz. Hier houdt de gemeente alle factoren in eigen handen.

Of de gemeente kan zelf een gids (laten) samenstellen en zich laten sponsoren. Het verschil met de voorgaande werkwijze is dat de gids geen echte reclameboodschappen zal bevatten, maar eerder een discrete vermelding van namen en/of logo's van de sponsors.

² D. D'hooghe, 9.1. De gunning van overheidsopdrachten, Brugge, die Keure, 2009, 166.

³ D. D'hooghe, 9.1. De gunning van overheidsopdrachten, Brugge, die Keure, 2009, 164-166.

Het is duidelijk dat deze werkwijzen heel anders zijn dan wanneer de gemeente zonder meer zou ingaan op een voorstel van een publiciteitsfirma en de nodige informatieve teksten aanlevert, want dan levert zij eigenlijk een dienst aan die firma. Aangezien openbare dienstverlening ter beschikking moet staan voor iedereen aan dezelfde voorwaarden, zou dat betekenen dat de gemeente verplicht is aan elke firma die hierom vraagt, de nodige teksten te bezorgen. Wat ons opnieuw bij de bedenking brengt dat teksten aanleveren voor commerciële uitgaven, bezwaarlijk kan aanzien worden als een taak van een lokaal bestuur.

Vernieuwde binnenland.vlaanderen.be

Tom Doesselaere

Midden juni schakelde het agentschap over naar een volledig nieuwe website. We hebben de statische html-website ingeruild voor een dynamisch *content management system* (CMS).

De oude website beantwoordde niet meer aan de eigentijdse normen. Bovendien was hij bijzonder moeilijk te onderhouden, tot ongemak van webmaster en gebruiker. De keuze van een CMS is op de open source¹ software Drupal gevallen. Onze landgenoot Dries Buytaert schreef oorspronkelijk Drupal voor de promotie van zijn doctoraat aan de universiteit van Gent. Een wereldwijde gemeenschap van duizenden gebruikers en ontwikkelaars ontwikkelt deze software nu verder via *internet communities*. Bekende Drupalsites zijn whitehouse.gov en www.een.be (VRT).

Het agentschap heeft een behoorlijke kluit gehad aan de omschakeling van oud naar nieuw. We hebben samen met de migratie van de gegevens de hele structuur herbekeken. We hebben ook besloten om zoveel mogelijk te linken naar authentieke bronnen. Dat laatste is vooral zichtbaar bij juridische teksten. Waar het maar even kan, linken we naar de Vlaamse Codex. De Vlaamse Codex houdt alle wetgevende teksten van de Vlaamse overheid en een aantal federaal relevante teksten gecoördineerd bij. Zo vermijden we dat ons agentschap dat werk nog eens over doet. Het up-to-date houden van een juridische databank is trouwens een specialiteit op zich.

Het nieuwe CMS voedt 3 websites van het agentschap: binnenland.vlaanderen.be, www.inburgering.be en www.integratiebeleid.be. De vierde website www.thuisindestad.be, draait al langer op een andere CMS.

Het spreekt voor zich dat we steeds verder werken om de gebruiksvriendelijkheid en de functionaliteit van de websites te verbeteren. We streven uiteraard ook naar zo correct mogelijke informatie.

Meer informatie:

binnenland.vlaanderen.be
codex.vlaanderen.be

¹ Software waarbij er voor de productie en ontwikkeling vrije toegang is tot de bronmaterialen (de source of programmacode) van het eindproduct. Iedereen kan dus meehelpen het product te verbeteren. Deze software is vrij van licentiekosten.

Lokale profielschetsen online

Het juninummer van BinnenBand was volledig gewijd aan de Vlaamse profielschetsen. Zoals toen aangekondigd verschijnen in het najaar de lokale profielschetsen.

In zeer nauwe samenwerking met de Studiedienst van de Vlaamse Regering is voor elke gemeente en zijn OCMW in Vlaanderen een profielschets opgesteld. De profielschetsen worden aangeboden vanaf eind oktober, zowel op de site van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur (www.binnenland.vlaanderen.be) als van de Studiedienst van de Vlaamse Regering (www.lokalestatistieken.be).

Aan de hand van een overzichtelijke set van indicatoren wordt uw gemeente geportretteerd. De schets bevat ook

gegevens over het OCMW. Er zijn gegevens die een zicht geven op het bestuurlijke functioneren, daarnaast zijn indicatoren opgenomen voor de verschillende beleidsdomeinen waar het bestuur mee in aanraking komen (onderwijs, welzijn, ruimtelijke ordening...).

De gegevens van een bestuur worden telkens vergeleken met het gemiddelde voor Vlaanderen en met het gemiddelde van een groep van gelijkaardige gemeenten. We kozen voor de Dexia-indeling, omdat in heel wat gemeenten deze classificatie gekend is en veel gebruikt wordt in de financiële rapporteringen. Via die dubbele benchmark kunt u de ontwikkelingen in uw eigen gemeente in een bredere context plaatsen als een mogelijk vertrekpunt voor inhoudelijke bespreking en evaluatie. Voor zover de gegevens beschikbaar zijn worden tijdsreeksen opgenomen.

Die profielschetsen zijn opgevat als een *business intelligent rapport*. Dit betekent dat zodra de hier aangeboden cijferreeksen aangepast en geüpdatet worden, ook de 308 afzonderlijke lokale profielschetsen met deze nieuwste cijfers zijn aangepast en als downloadbaar pdf-rapport beschikbaar komen op de website Lokale Statistieken. Op die manier komt opnieuw het "1-loket Lokale Statis-

tieken" dichterbij. We treden met deze editie zo ook verder het e-gov binnen. Via het internet kan elke gemeentelijke bestuurder en elke geïnteresseerde ambtenaar vanuit elke werkplek de meest recente beschikbare cijfers omtrent zijn of haar gemeente/stad oproepen en gebruiken (althans wat de hier aangeboden kerncijfers betreft).

Omdat op die wijze niet alleen mandatarissen en ambtenaren maar ook de geïnteresseerde burger op een laagdrempelige wijze toegang heeft tot een aantal lokale basiscijfers en -indicatoren, zijn we ervan overtuigd dat de Vlaamse overheid met dit werkinstrument opnieuw een steentje bijdraagt tot de gemeentelijke bestuurskracht en de democratische besluitvorming.

Tegen eind 2010 wordt u een provinciale profielschets aangeboden, waarbij u de gegevens voor elk van de 5 provincies kan raadplegen.

Meer informatie

www.binnenland.vlaanderen.be,
bij de rubriek statistieken
www.lokalestatistieken.be

¹ Luc Deschamps is adviseur bij de Studiedienst van de Vlaamse Regering

Ruimtelijke Planning is... veranderen!

We worden vandaag geconfronteerd met ontwikkelingen, uitdagingen en kansen die – rechtstreeks of onrechtstreeks – een belangrijke impact hebben op onze steden, regio's en op ruimtelijke ontwikkelingen in het algemeen. Denk maar aan de toenemende sociale polarisatie, migratiedruk en diversiteit, de verschuivingen in productieprocessen, de globalisering van de economie, de vergrijzing en de verjonging van onze bevolking, de groeiende druk op het milieu, de klimaatwijziging, de groei en verandering van de mobiliteitsstromen, het energievraagstuk... Al deze factoren beïnvloeden de ruimte en vragen om een actief ingrijpen. We weten immers dat onze ruimte beperkt is, de natuurlijke bronnen eindig, en de ruimteclaims en de kwaliteitseisen die burgers aan hun omgeving stellen zijn groot. Sommigen denken dat de toekomst eenduidig uit het verleden kan worden afgeleid en houden vast aan bestaande concepten, vertogen en praktijken. Vlaanderen zal nochtans, vroeg of laat, moeten accepteren dat het veel van wat het doet en hoe het dit doet, gewoonweg niet kan voortzetten.

De uitdagingen maar ook de kansen waarmee Vlaanderen geconfronteerd wordt vragen om verandering op basis van een duidelijke visie op de toekomst en om een ander beleid met duidelijke prioriteiten en duidelijke keuzes gebaseerd op het streven naar ruimtelijke duurzaamheid, kwaliteit, sociale rechtvaardigheid en gelijkwaardigheid.

Ruimtelijke planning gericht op verandering

De huidige ruimtelijke planning is nog steeds hoofdzakelijk gericht op het creëren van ruimtelijke afwegingskaders of toetskaders, die meestal de vorm aannemen van bestemmingsplannen (RUP's), regels of verordeningen. Daarin bepaalt de overheid de spelregels "wat mag" en wat "niet mag" voor andere actoren in de maatschappij. Op zich is er met het bieden van rechtszekerheid en het streven naar gelijke behandeling van burgers zeker niets mis. Maar rechtszekerheid bieden is niet voldoende. De taak van ruimtelijke planning moet verder gaan in een beleid dat ruimtelijke kwaliteit en duurzame ontwikkeling nastreeft. Een implementatiegerichte, proactieve ruimtelijke planning betekent dat de overheid een actieve functie heeft in het realiseren van ruimtelijke kwaliteit. Het impliceert dat niet enkel nadruk gelegd wordt op "wat mag" en "wat niet mag", maar dat het accent komt te liggen op "wat kan" en zelfs op "wat zou moeten". Proactieve planning behelst dus een verschuiving van een planning die louter gericht is op regulering naar een vorm van ruimtelijke ontwikkelingsstrategie die doorwerking zoekt via de belangen en strategieën van andere beleidssectoren, van grondeigenaars, ontwikkelaars, drukingsgroepen, bedrijven, bewonersgroeperingen en burgers. In de huidige beleidscontext is dat niet evident. Een pleidooi voor een meer proactieve, selectieve en implementatiegerichte ruimtelijke planning, betekent zeker niet dat de bestemmingsplanning uit het beleid moet verdwijnen, maar wel dat ze moet aangevuld worden met een proactieve aanpak: een strategische planning.

Behoeftte aan andere aanpak: strategische planning

De strategische planning die we voorstaan is heel wat anders dan de traditionele manier van plannen. Eenvoudig gezegd kunnen we strategische planning definiëren als "het proces gericht op het ontwikkelen en toepassen van strategieën om een specifiek, collectief bepaald en gedragen, doel te bereiken met de geschikte en beschikbare middelen". Strategische planning is enerzijds een methode om (een waaier van) betere toekomst voor een stad, regio, land te ontwerpen en anderzijds een methode om manieren te ontwikkelen om dit waar te maken.

Principes van zulke praktijk zijn:

- een praktijk gericht op een mogelijke toekomst met een wervende visie als basis
- een praktijk gericht op actie en realisatie gekoppeld aan programma's en begrotingen
- een selectieve praktijk (gezien de beperkte middelen) gericht op duidelijke keuzes
- een integrerend en coproductief leerproces gericht op sociaal-ruimtelijke innovatie
- een niet-neutrale praktijk waar ruimtelijk-maatschappelijke keuzes en overeenkomsten tussen betrokkenen nodig zijn

Behoeftte aan innovatieve visies

De meest "essentiële" karakteristiek en activiteit van de strategische planning bestaan wellicht in het ontwerp van een "werkbare" langetermijnvisie. Die dient als referentiekader en geeft richting aan acties, plaatst en verbindt die, stuurt en verrechtvaardigt die.

Plannen is denken over de toekomst. Deze toekomst mogen we niet louter als een verlengstuk van het heden zien. Trends die zich aftekenen mogen we niet slaafs accepteren. Planning is daarom normatief van karakter en het bedenken en construeren van alternatieve toekomstbeelden vormt er een substantieel onderdeel van. De beschikbare kennis en de vigerende waarden voeden die alternatieve toekomstbeelden of -visies. Alternatieve toekomstbeelden worden zeker niet gegenereerd door de planners alleen. Dit moet gebeuren in samenspraak met tal van andere actoren: politici, overheidssectoren, de economische wereld, drukingsgroepen allerhande, de burgers en het middenveld, eigenlijk de samenleving in brede zin. Bepalen "waar een samenleving naartoe wil" is een uitermate intensief en creatief proces, waarin een diversiteit aan waarden, opvattingen en soorten kennis met elkaar geconfronteerd worden. Het is een proces dat we bewust en professioneel moeten aanpakken, waarbij we de "begane paden" in vraag durven stellen en indien nodig verlaten om fundamentele en structurele doelstellingen te verwezenlijken terwijl we met de bestaande werkelijkheid rekening houden...

In onze huidige maatschappelijke context kunnen we een aantal concrete dingen doen.

Enkele aanbevelingen

1. We kunnen en moeten een duidelijk onderscheid maken tussen de oogmerken, de rationaliteit en logica van *ruimtelijke planning* en deze van het *vergunningenbeleid* en dus ook tussen de instrumenten die men voor beide gebruikt. Ruimtelijke planning beoogt het (selectief), innovatief en pro-actief ingrijpen, iets doen op het terrein. Het vergunningenbeleid beoogt het creëren van rechtszekerheid en gelijkheid van behandeling.

We bevelen aan om de taken, de instrumenten en de administratieve organen van beide types beleid duidelijk te onderscheiden en voor beide beleidsaspecten onderscheiden instrumenten te ontwikkelen.

2. We kunnen binnen het ruimtelijk beleid een onderscheid maken tussen een generiek, een gebiedsgericht en een actief/projectgericht beleid. Planorganen kunnen geherstructureerd worden op basis van deze planningstaken.

- Een "generiek beleid" is een beleid dat geldt voor een groter beleidsgebied (gemeente, stad, dorp, regio...) en bestaat uit kaders voor beoordeling van de eigen activiteiten van het beleidsniveau dat de kaders opmaakt, kaders voor de activiteiten van derden en een "plan van actie" (een programma) voor het eigen beleidsniveau. Een belangrijk instrument voor het generieke beleid is het - regelmatig te herzien - "Strategisch plan" waarin een visie en een programma worden bepaald voor een bepaalde periode. De mate van juridische hardheid van deze kaders wordt bepaald door de mate waarin het toelaten van onzekerheid noodzakelijk of gewenst is.
- Een "gebiedsgericht beleid" ontwikkelt een specifiek beleid voor strategische ruimten die een fundamentele impact hebben op de ruimtelijke structuur. Op Vlaams niveau betreft het bijvoorbeeld de havens, complexe gebieden die nader onderzoek vragen of kampen met een specifieke problematiek, stedelijke netwerken, gebieden waar (grote) investeringen gepland worden. Voor deze

gebieden - die te complex en te specifiek zijn om te vatten in het generiek beleid - wordt een specifiek strategisch plan ontworpen dat het beleid, de ontwikkelingsmogelijkheden en het plan van actie (programma) bepaalt.

- Een projectmatig beleid realiseert strategische projecten en acties. De projecten en acties komen uit de programma's van het generieke en het gebiedsgericht beleid of kunnen ook als stimulans, als initiator, gebruikt worden voor het opzetten van strategische (leer-)processen. Afhankelijk van het beleidsniveau kan de realisatie van projecten gebeuren binnen de eigen diensten, de autonome bedrijven of kan de uitvoering aan specifieke, ook privé, organen toevertrouwd worden. Dit laatste vereist wel een nauwe samenwerking met de gebiedsoverheid en een permanente democratische controle.

De stad Antwerpen heeft de diensten van ruimtelijke ordening op deze wijze geherstructureerd waarbij de stad daarenboven het projectmatig en gebiedsgericht beleid in een autonoom bedrijf ondergebracht heeft om de effectiviteit ervan te verhogen. Het is ons inziens noodzakelijk om ook op Vlaams niveau een gebiedsgerichte en een projectmatige structuur uit te bouwen.

3. Strategische projecten moeten we opvatten als plek- en gebiedsgerichte leer-, zoek- en transformatieprocessen met een open karakter, dit wil zeggen processen waarvan het uiteindelijke resultaat niet bij voorbaat vast ligt. Het uiteindelijke resultaat komt tot stand door een confrontatie van mogelijkheden, noden, visies, ambities, belangen, inzicht- en kennisverwerving. Daarvoor zijn een pro-

cesarchitectuur en structuur nodig die enerzijds een *collectief leerproces* en anderzijds concrete *sociaal-ruimtelijke transformatie* door middel van ruimtelijke interventies beogen. We bevelen aan om in subsidiërings- en stimuleringsstelsels en overheidsopdrachten over strategische projecten beide doelstellingen evenwaardig aan bod te laten komen. Er is geen sjabloon, geen eenduidig en optimaal model voor de opbouw (de procesarchitectuur) van strategische processen met een, in grote mate, open karakter. Er zijn geen hapklare methodes - zoals managementtheorieën ons soms voorspiegelen - voor het opzetten van zulke processen. Elke situatie vraagt om een specifieke opbouw die afhankelijk is van de context, de aard van de problematiek, de actoren, de instituties... Daarom wordt aanbevolen om voor elk strategisch proces een aangepaste, flexibele procesarchitectuur en een samenwerkingsmodel of processtructuur te ontwerpen en goed te keuren, zodat de doelstellingen en de taken, mandaten van de actoren, de argumentaties, de beoordelingen, de overeenkomsten, het beoogde tijdschema... transparant en gekend zijn. Dit kan gebeuren in "een plan van aanpak", een publiek document dat ook de "controleerbaarheid" van het proces en van het beleid beoogt. Hierdoor vermijden we een 'ad hoc' en uitermate gesloten procesaanpak, zoals deze van de "Lange Wapper".

4. Bij strategische ruimtelijke projecten moet de regie (dit is de directie, de drager van de politieke verantwoordelijkheid) en het algemene procesmanagement in de handen van de politiek verantwoordelijke gebiedsoverheid rusten. Ze kunnen niet worden gedelegeerd naar de privésector. Het is immers niet de markt, noch

het financiële rendement van een (privé) actor die aan het stuur staat van stedelijke vernieuwing. In de praktijk laten overheden, en niet enkel de kleinere, de taak dikwijls over aan privé en semi-privé instanties wat kan leiden tot maatschappelijke conflicten. Als de publieke sector de taak niet aankan, en dit is dikwijls het geval omdat het tot nu toe niet tot de klassieke taken van de overheid behoorde, moet hij zich versterken of een samenwerking opzetten met een beter uitgeruste overheid of deskundigen. De taak vraagt immers om specifieke kennis en capaciteiten. De regie en het algemene procesmanagement aan de overheid toekennen betekent helemaal niet dat de overheid de privé sector of NGO's tot passieve uitvoerders herleidt. Het is zelfs niet ondenkbaar dat in bepaalde politieke en maatschappelijke contexten de regietaak in handen van een NGO of een specifiek opgericht orgaan is. Maar zelfs dan is er een duidelijke taak voor de publieke sector: die moet minimaal de grenzen afbakenen en kwaliteitscriteria bepalen. Het behoort tot de mogelijkheden van een stadsontwikkelingsbedrijf om, vanuit haar juridische taken, een (grote) rol te spelen. Zo een bedrijf heeft een projectgerichte structuur die de mogelijkheid creëert om op een efficiënte manier de uitvoering van strategische projecten te sturen.

5. Het betrekken van de bevolking mag geen "glijmiddel" zijn om technocratisch ontwikkeld beleid te laten accepteren. Het moet integendeel een manier zijn om de diversiteit aan kennis, opvattingen en waarden te laten weerspiegelen in het beleid. Vandaar de keuze voor coproductie. Dit is de actieve deelname van burgers, ook de zwakkeren in de maatschappij, aan het agenderen

van onderwerpen, het mee gestalte geven aan de inhoud van het beleid en aan het uitvoeren van dat beleid. De meest dominante praktijk stelt participatie nog steeds voor als een eenrichtingscommunicatieproces. Participatie wordt gereduceerd tot het informeren van burgers van de plannen van de overheid. Dit neemt veelal de vorm aan van door communicatiebureaus opgestelde glossy informatiebrochures die de overheid bij de individuele burger verspreidt, of van breed opgezette informatieavonden waar de overheid haar plannen aan de burger komt toelichten. Veelal liggen de beleidsopties in het plan echter zo goed als vast. Participatie wordt hierdoor in feite een glijmiddel, of hooguit een oppervlakkige peiling van wat het maatschappelijke draagvlak voor het voorgestelde beleid kan zijn. Van werkelijke inspraak van de burger is dan ook nauwelijks sprake. Deze eenrichtingsparticipatie is in toenemende mate ongeschikt om in te kunnen spelen op de diversiteit van de huidige ruimtelijke problemen en de toegenomen mondigheid van de burger. Op dit ogenblik ontwikkelen beleidscommissies voorstellen om inspraak en participatie in procedures te gieten. De inbreng van de burger en het middenveld zou in de eerste fase van de procedure 'georganiseerd' worden waarna de politieke beslissing zou vallen. Het is uitermate naïef om te veronderstellen dat in de huidige maatschappelijke context de bekommernissen, de kennis en de macht van de "civil society" in procedures kunnen worden ingekapseld en de inbreng tot een welbepaalde fase van een proces te beperken. De maatschappij vraagt om een permanente inbreng, om coproductie. Dit moeten we opvatten als een dialectisch proces. Dat proces heeft oog voor de rijke scha-

kering in de samenleving, voert een open dialoog waarin - op voet van gelijkwaardigheid en zonder voorafgaande voorwaarden - opinies, conflicten, verschillende waarden en machtsverhoudingen aan bod komen, en kan leiden tot (beperkte) overeenkomsten over een in te slaan weg. Het is dus een "queeste", een collectief proces, een sociale constructie zoekend naar een nieuwe, gedeelde toekomst. Dit betekent niet dat hiermee veel tijd wordt verloren bij het ontwikkelen en realiseren van projecten. Goed opgezette processen zullen integendeel leiden tot tijdswinst en betere oplossingen.

Bronnen

De tekst is gebaseerd op de resultaten van een onderzoeksproject gefinancierd door IWT. Uitgebreide informatie over de resultaten vindt u in:

- Jef Van den Broeck, Louis Albrechts, Ruth Segers, (2010). 'Strategische Ruimtelijke Projecten, Maatschappelijk en ruimtelijk vernieuwend', Politeia, Brussel
- Louis Albrechts, Jef Van den Broeck, Ann Verhetsel (2010). 'Strategische Ruimtelijke Projecten, Beleidsaanbevelingen. Politeia, Brussel

Vlaamse steden nemen voortouw in duurzame energie

Wie wordt de zesde convenantstad?

Twee jaar na de officiële lancering op 29 januari 2008, is het Europese "Covenant of Mayors" of burgemeestersconvenant uitgegroeid tot een onverwacht succes. Al meer dan 1900 lokale besturen ondertekenden het document, waarvan 5 Vlaamse steden: Antwerpen, Genk, Gent, Hasselt en Oostende. De recente lancering van aangepaste financiering, nieuwe instrumenten en ondersteunende structuren zijn een voorbode van verdere uitbreiding van het initiatief. Ook in Vlaanderen wordt hierop ingespeeld.

Verder dan 20-20-20

Het burgemeestersconvenant, een initiatief van de Europese Commissie en het Comité van de Regio's, kadert in de Europese klimaatdoelstellingen. Europese lokale besturen engageren zich om de lat nog hoger te leggen dan de EU en de CO₂-uitstoot op ons grondgebied tussen nu en 2020 met ten minste 20% terug dringen. Om dat doel te bereiken verbinden de burgemeesters zich er toe o.a. binnen het jaar na ondertekening een actieplan voor te leggen, een emissieberekening uit te voeren, het nodige personeel in te zetten, het maatschappelijke middenveld actief te betrekken en regelmatig implementatierapporten voor te leggen. Ook wordt de organisatie van lokale energiedagen gestimuleerd om de burgers en het middenveld te informeren en te betrekken. Lokale besturen kunnen vrijwillig op ieder moment van het jaar instappen. De teller staat momenteel op meer dan 1900 geëngageerde steden en gemeenten.

Financiële maatregelen

Nu het initiatief een dergelijk succes kent, worden op Europees niveau steeds meer subsidies gereserveerd en instrumenten gelanceerd om lokale besturen te ondersteunen in hun strijd tegen CO₂ uitstoot.

Om investeringen in duurzame energie op lokaal niveau te stimuleren, lanceerden de Europese Commissie en de Europese Investeringsbank (EIB) in december 2009 ELENA of European Local Energy Assistance. ELENA is bedoeld om investeringsprojecten op het gebied van energiebesparing, hernieuwbare energiebronnen en duurzaam openbaar vervoer te bevorderen. Voor het eerste werkjaar werd €15 miljoen ter beschikking gesteld.

Binnen de laatste oproep van het programma "Intelligente Energie Europa" werd een deel van het budget voorbehouden voor *local energy leadership* of de toepassing van duurzaam energiebeleid op lokaal niveau. De volgende subsidieoproep verschijnt begin 2011.

Het burgemeestersconvenant wordt eveneens vernoemd in de discussies rond *Smart Cities* in het kader van het Strategisch plan voor energietechnologie.

Initiatieven zoals *buildup.eu*, de *Sustainable Energy Europe Campagne*, *Green Week* en de verkiezingen van de Europese Groene Hoofdstad moeten het lokale niveau extra stimuleren om de klimaatuitdaging aan te gaan.

Ondersteuning

Voor de coördinatie heeft de Europese Commissie het *Covenant of Mayors Office (COMO)* opgericht. Het bureau wordt beheerd door een consortium van Europese netwerken, geleid door *Energie-Cités* en samengesteld uit *Council of European Municipalities and Regions (CEMR)*, *Climate Alliance*, *Eurocities*, *European Federation of Regional Energy and Environment Agencies (Fedarene)* en *Pracsis*.

Om lokale besturen beter te ondersteunen, zitten er ook binnen Vlaanderen initiatieven in de pipe line.

In 2009 organiseerde het Vlaams-Europees verbindingsagentschap een eerste infomoment om Vlaamse actoren kennis te laten maken met het Covenant of Mayors en ervaringen van de betrokken Vlaamse steden. Recent Europees nieuws over lokaal energie- en milieubeleid, o.a. de aankondiging van informatiesessies, is terug te vinden via de website van vleva (<http://www.vleva.eu/interbestuurlijkbeleid>).

De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) werd door het Covenant of Mayors Office Europees erkend als ondersteunende structuur. Dit betekent o.a. dat de organisatie het convenant mee bekend maakt, de voortgang van de procedure bij haar lokale besturen opvolgt, het uitwisselen van ervaringen ondersteunt en nauwe contacten onderhoudt met de Europese Commissie. VVSG is één van de meer dan 80 instellingen die bereid zijn ondersteuning te bieden aan geëngageerde groene steden en gemeenten.

Met het Come2Com project (deel van het "Intelligente Energie - Europa" programma) zal ook Bond Beter Leefmilieu (BBL) Vlaamse gemeenten aanmoedigen om het convenant te ondertekenen en begeleiden bij het opstellen van een lokaal klimaatactieplan. Binnen het project wordt er o.a. gezorgd voor Nederlandstalige informatie, infosessies, een kortfilm en een infostand. Het project loopt tot 2012 en streeft naar een netwerk van steden en gemeenten die een lokaal klimaatbeleid voeren op basis van interessante ervaringen van andere gemeenten. Op die manier is opvolging voor het Lokaal Kyoto-protocol verzekerd. ■

Meer informatie

Joke Hofmans
joke.hofmans@vleva.eu
tel 02-737 14 33

Internationale brochure van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur

Voor de eerste maal brengt het agentschap voor Binnenlands Bestuur een internationale brochure uit die specifiek gericht is naar een buitenlands publiek. De brochure, die door medewerkers van het agentschap zelf werd samengesteld en ontworpen, heeft een zorgvuldig geselecteerde inhoud en is dus geen vertaling van de gekende brochure die verspreid wordt in Vlaanderen.

Aanleiding voor het uitbrengen van de brochure is het Belgische EU-voorzitterschap. Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur is zeer actief betrokken bij de organisatie van een aantal evenementen. Elders in deze BinnenBand vindt u meer informatie over het EU-voorzitterschap. Die bijeenkomsten van vertegenwoordigers van de EU-lidstaten uit de sector van lokale en regionale besturen zijn uitgelezen momenten om het agentschap voor te stellen.

De internationale brochure is een van de nieuwe instrumenten die ABB zal gebruiken om zijn internationale missie in te vullen en te ondersteunen. Naast het EU-voorzitterschap, dat een occasioneel gebeuren is, zijn dit de informatie-uitwisselingsmomenten met buitenlandse collega's, ontvangsten van buitenlandse delegaties en presentaties van Vlaamse thema's en goede praktijken op congressen. De uitgave van deze brochure sluit aan bij de Vlaamse politieke aspiraties om het Vlaamse beleid meer internationale weerklank te geven.

De verschillende beleidsdomeinen van het agentschap worden in de uitgave voorgesteld. Naast binnenlands bestuur zijn dat het stedenbeleid en het inburgering- en integratiebeleid. De taken van het agentschap worden uiteengezet en de 2 grote belangengroepen, VVSG en VVP, worden met hun missie vermeld.

Zonder te focussen op onze interne staatshuishouding wordt beknopt verwezen naar de staatsstructuur.

Tot slot

Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur beschikt naast het tijdschrift BinnenBand over nog andere communicatiekanalen, waarlangs zij informatie naar de lokale en provinciale besturen verspreidt.

Website: www.binnenland.vlaanderen.be

Binnenl@nd is de elektronische nieuwsbrief van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur. In deze nieuwsbrief is recente info over het binnenlands bestuur, het stedenbeleid en het inburgeringsbeleid in Vlaanderen opgenomen: beslissingen van de Vlaamse Regering, de minister, het Vlaams Parlement, het agentschap. De nieuwsbrief verschijnt zo vaak er nieuws te melden valt, hij heeft dus geen vaste periodiciteit. Wenst u de nieuwsbrief ook te ontvangen, dan kunt u zich abonneren via onze website op volgend adres <http://binnenland.vlaanderen.be/publicaties>

Publicaties: Over belangrijke nieuwe ontwikkelingen of nieuwe regelgeving geeft het Agentschap voor Binnenlands Bestuur een publicatie uit. U kunt alle publicaties bestellen via onze website. Besturen en andere geïnteresseerden kunnen onze publicaties gratis bestellen tot zover de voorraad strekt. Voor particulieren geldt wel de beperking van maximum twee exemplaren van dezelfde publicatie per aanvrager.

Naast bestelling via elektronische weg, kan u de publicaties ook aanvragen via:

- e-mail: marfine.vanruyskensvelde@bz.vlaanderen.be
- telefoon: 02/553.40.39